

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Ot.prp. nr. 42

(1999-2000)

Om lov om endringer i lov 22. november
1996 nr. 65 om statens postselskap og
lov 22. november 1996 nr. 66 om statens
jernbanetrafikkselskap m.v.

*Tilråding fra Samferdselsdepartementet av 28. april 2000, god-
kjent i statsråd samme dag.*

1 Bakgrunn og innhold

Samferdselsdepartementet legger med dette frem forslag til lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap. Endringene foreslås som følge av de nye aksjelovene (aksjeloven og allmennaksjeloven) og den nye regnskapsloven som trådte i kraft 1. januar 1999 og den nye revisorloven som trådte i kraft 1. august 1999.

Statens postselskap (Posten Norge BA) og statens jernbanetrafikkselskap (NSB BA) har siden 1. desember 1996 vært skilt ut fra staten som egne selskaper, jf. St.prp. nr. 2 (1996-97) Om endret tilknytningsform for Postverket og NSBs trafikkdel. Organiseringen av selskapene går frem av hhv. lov om statens postselskap av 22. november 1996 nr. 65 (postselskapsloven) og lov om statens jernbanetrafikkselskap av 22. november 1996 nr. 66 (jernbanetrafikkselskapsloven), jf. Ot.prp. nr. 2 (1996-97) Om 1 lov om statens postselskap 2 lov om statens jernbanetrafikkselskap 3 lov om endringer i andre lover som følge av lov om statens postselskap og lov om statens jernbanetrafikkselskap m.m.

Ved utarbeidelsen av lovene ble det tatt utgangspunkt i aksjeloven av 4. juni 1976 nr. 59, jf. St.prp. nr. 2 (1996-97) s. 17 og Ot.prp. nr. 2 (1996-97) s. 7. Lovene er imidlertid ikke så omfattende som aksjeloven, bl.a. fordi en del regler ikke ble ansett som relevante for selskapene da staten er eeneier og det ikke er aksjer i selskapene. Den viktigste forskjellen mellom særlovene og aksjeloven er særreglene om de tilsattes stilling i særlovenes kapittel 9. Særreglene gjelder forholdet til tjenestetvistloven og arbeidsmiljøloven, spørsmålet om tilsettingsmyndighet, oppsigelsesfrister, fortrinnsrett til nye stillinger i staten og ventelønn, samt enkelte tariffrettslige spørsmål.

Aksjeloven av 1976 er nå erstattet av lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper og lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper, jf. Ot.prp. nr. 23 (1996-97) Om lov om aksjeselskaper (aksjeloven) og lov om allmennaksjeselskaper (allmennaksjeloven) og NOU 1996:3 Ny aksjelovgivning. De nye aksjelovene trådte i kraft 1. januar 1999. Revisjonen av aksjelovgivningen var påbegynt da proposisjonene om omdanning av Postverket og NSBs trafikkdel ble fremmet. Det fremgår på denne bakgrunn følgende av Ot.prp. nr. 2 (1996-97):

«Aksjeloven er for tiden under revisjon, jf. bl.a. NOU 1996:3 Om ny aksjelovgivning, og Justisdepartementet vil om kort tid fremme for Stortinget forslag om nye aksjelover. Hvorvidt de nye aksjelovene medfører behov for endringer i særlovene, må vurderes nærmere når de nye aksjelovene er vedtatt.»

Samferdselsdepartementet legger til grunn at statens postselskap og statens jernbanetrafikkselskap i størst mulig grad bør ha de samme organisatoriske rammevilkår som statsaksjeselskapene, som er de selskaper det er mest naturlig å sammenligne disse særlovselskapene med.

Det er i de nye aksjelovene innarbeidet nye myndighets- og ansvarsbestemmelser for styret og daglig leder som det er naturlig også å gjøre gjeldende for statens postselskap og statens jernbanetrafikkselskap. Videre er reglene

om reservefond opphevet, bestemmelsen om ordinær generalforsamling er revidert, og det er bl.a. fastsatt reviderte regler for uttak av utbytte. Også disse reglene er det naturlig å innarbeide i særlovene. På denne bakgrunn foreslås det i denne proposisjonen en rekke lovendringer i postselskapsloven og jernbanetraffikkselskapsloven for å tilpasse disse til de materielle reglene i aksjeloven, og for å harmonisere begrepsbruken og ordlyden til aksjelovens slik at muligheten til fortolkningstvil reduseres. For et sammendrag av de viktigste endringene, vises det til omtalen nedenfor.

Reguleringen i aksjeloven og allmennaksjeloven er langt på vei den samme. Aksjeloven tar imidlertid først og fremst sikte på selskaper med en begrenset deltakerkrets, mens allmennaksjeloven er tilpasset selskaper med større spredning av aksjene og som skal ha adgang til å innhente kapital fra allmennheten gjennom aksjetegning i markedet. Hovedtyngden av aksjeselskaper, målt i antall, er små og mellomstore selskaper. Disse har vanligvis et forholdsvis lite antall aksjeeiere med gjennomgående langvarig og nær tilknytning til selskapet. Allmennaksjeselskaper vil normalt være store selskaper med større aksjespredning, og hvis aksjer vil være registrert i Verdipapirsentralen og kursnotert på børs.

I det alt vesentlige har aksjeloven og allmennaksjeloven likelydende bestemmelser på de områdene som er regulert i postselskapsloven og jernbanetraffikkselskapsloven. Det er naturlig å ta utgangspunkt i reglene i aksjeloven, siden særlovselskapene kun har én eier. Der det i kommentarene til de enkelte bestemmelser vises til aksjeloven, vil bestemmelsen i allmennaksjeloven enten være likelydende eller det er foretatt et bevisst valg av aksjelovens regler. Enkelte steder er det imidlertid mer naturlig å legge bestemmelsene i allmennaksjeloven til grunn, siden disse noen steder er bedre tilpasset forholdene i store selskaper. Dette gjelder bl.a. daglig leders plikter overfor styret og styrets tilsyn med den daglige ledelse av selskapet.

Departementet legger til grunn at rettskildene til aksjelovgivningen supplerer forarbeidene til lov om statens postselskap og lov om statens jernbanetraffikkselskap.

De viktigste endringene knytter seg til følgende forhold:

- Innføring av krav til selskapets egenkapital og handleplikt for styret, jf. nye §§ 3a og 3b. Det foreslås innarbeidet en regel om at selskapet til enhver tid skal ha en egenkapital som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet. Videre foreslås det en handleplikt for styret dersom det antas at egenkapitalen er lavere enn forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet. Styret skal da straks behandle saken, be om at det innkalles til generalforsamling og gi denne en redegjørelse for selskapets økonomiske stilling og foreslå tiltak som vil gi selskapet en forsvarlig egenkapital. Det samme foreslås å gjelde dersom det må antas at selskapets egenkapital er blitt mindre enn halvparten av innskuddskapitalen. Bestemmelsene må ses i sammenheng med forslaget om å oppheve ordningen med reservefond.
- Styrets forvaltning av selskapet, jf. § 17. Det foreslås innarbeidet regler om at styret skal fastsette planer og budsjetter for virksomheten og om plikt for styret til å holde seg orientert om selskapets økonomiske stilling, samt til å påse at selskapets virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.

Om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetraffikkselskap m.v.

- Styrets tilsynsansvar, jf. ny § 17a. Det foreslås presisert i loven at styret skal føre tilsyn med den daglige ledelse og selskapets virksomhet for øvrig.
- Daglig leders plikter overfor styret, jf. ny § 20a. Det foreslås innarbeidet en ny bestemmelse om at daglig leder minst hver måned, i møte eller skriftlig, skal gi styret underretning om selskapets virksomhet, stilling og resultatutvikling, og om at styret/det enkelte styremedlem kan kreve at daglig leder gir en nærmere redegjørelse om bestemte saker.
- Det innarbeides saksbehandlingsregler etc. for styremøter, jf. § 23 og nye §§ 23a-23e. Bl.a. foreslås det at styret skal kunne treffe beslutning uten møte (§ 23) og at styret skal fastsette styreinstruks (§ 23d).
- Bestemmelsen om ordinær generalforsamling endres, jf. § 32. Endringen innebærer at generalforsamlingen skal godkjenne årsregnskapet og årsberetningen, herunder utdeling av utbytte, og ikke fastsette resultatregnskap og balanse, herunder bruk av årsoverskudd eller dekning av årsunderskudd slik ordningen var etter aksjeloven av 1976.
- Ordningen med reservefond foreslås opphevet, jf. merknadene til § 41.
- Det innarbeides bestemmelser om utdeling av utbytte og konsernbidrag og om lån m.m. som innebærer endringer i forhold til gjeldende bestemmelser, jf. §§ 41, 42 og 47. Endringene innebærer begrensninger i utbyttegrunnlaget og må bl.a. ses i sammenheng med at ordningen med reservefond oppheves. Lovforslaget innebærer ingen endringer i den vedtatte utbyttepolitikken for selskapene, og grunnlaget for denne.
- Innarbeiding av regler om overkursfond, jf. ny § 49a.
- Skjerpet straffeansvar for styremedlemmer m.fl. ved overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av særlovene, jf. § 70.
- Innarbeiding av en ny bestemmelse om straffeansvar ved utvist grov uforstand av styremedlem, ledende tilsatte og revisor, jf. ny § 70a.

For en nærmere omtale av endringsforslagene, vises det til merknadene til de enkelte bestemmelsene i kapittel 3.

Den 1. januar 1999 trådte det også i kraft en ny regnskapslov, jf. lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. Statens postselskap og statens jernbanetraffikkselskap har gjennom henvisning i særlovenes § 38 regnskapsplikt etter regnskapsloven. Forslaget til lovendringer i proposisjonen her vil bidra til at det skapes harmoni mellom særlovene og regnskapsloven mht. regler om selskapskapital m.v. Slik harmoni foreligger ikke i dag. Det foreslås videre i lovforslagets romertall III innarbeidet et nytt pkt. 13 i regnskapslovens § 1-2 første ledd, slik at det fremgår direkte av denne loven at regnskapsplikten etter loven også gjelder for andre som etter særskilt bestemmelse i eller i medhold av annen lov har regnskapsplikt etter regnskapsloven, dvs. bl.a. statens postselskap og statens jernbanetraffikkselskap. Tilføyelsen vil ha betydning ved at det andre steder i lovgivningen knyttes visse virkninger til at selskap er regnskapspliktige etter regnskapslovens § 1-2 første ledd.

Videre trådte det i kraft en ny revisorlov den 1. august 1999, jf. lov 15. januar 1999 nr. 2 om revisjon og revisorer. Loven gjelder gjennom henvisning i særlovenes § 39 også for statens postselskap og statens jernbanetraffikkselskap. I den nye revisorloven stilles det ikke lenger krav om at revisor i visse selskaper skal være statsautorisert. På denne bakgrunn foreslås kravet om statsautorisert revisor i særlovenes § 39 opphevet.

Om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap m.v.

Det foreslås at lov om endringer i postselskapsloven og jernbanetrafikkselskapsloven m.v. trer i kraft 1. juli 2000.

Saken har ikke vært sendt på alminnelig høring, men de to berørte selskapene har vært trukket inn ved utarbeidelsen av lovutkastene. Proposisjonen har også vært forelagt Justisdepartementet og Finansdepartementet. Lovendringene berører kun Postens og NSBs interne organisering og forvaltning og innebærer en tilpasning til det som gjelder for statsaksjeselskaper, i tråd med intensjonene da særlovselskapene ble etablert og selskapenes ønsker. Det foreliggende lovforslaget vil m.a.o. være en videreføring av de fastsatte premissene ved omdanningen av Postverket og NSBs trafikkdel til særlovselskaper. Forslaget til ny aksjelovgivning, inkludert særreglene for statsaksjeselskaper, ble i sin tid sendt på bred høring. Forslaget medfører ingen endringer i selskapenes virksomhet som sådan, deres samfunnsmessige betydning/forpliktelser, de tilsattes stilling eller statens styring av selskapene, herunder gjeldende utbyttepolitikk m.v. De foreslåtte lovendringene vil heller ikke medføre noen konsekvenser av konkurransemessig art. På denne bakgrunn har alminnelig høring ikke vært ansett nødvendig i saken her.

2 Økonomiske og administrative konsekvenser

Samferdselsdepartementet kan ikke se at forslaget til lovendringer vil medføre vesentlige økonomiske og/eller administrative konsekvenser for selskapene eller staten. Det gjøres imidlertid oppmerksom på at lovforslaget innebærer endringer i maksimalgrensene for uttak av utbytte fra selskapet. Den vedtatte utbyttepolitikken for selskapene, og grunnlaget for denne, står imidlertid fast.

3 Merknader til de enkelte bestemmelser

Til romertall I og II:

Forslagene til endringer i postselskapsloven og jernbanetrafikkselskapsloven i lovens romertall I og II er likelydende. De nedenstående merknadene er derfor felles for endringsforslagene i begge lover.

Til ny § 3a

I en ny § 3a foreslås det innarbeidet en bestemmelse om krav til egenkapitalen i selskapet etter mønster av tilsvarende bestemmelse i aksjeloven § 3-4. Bestemmelsen må bl.a. ses i sammenheng med at reglene om reservefondsavsetninger foreslås opphevet samt reglene om begrensninger i utbyttegrunnlaget som fremgår av forslaget til § 41, jf. merknadene til denne bestemmelsen. Det vises også til forslaget til ny § 3b om handleplikt for styret.

Av bestemmelsen fremgår det at selskapet til enhver tid skal ha en egenkapital som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet. Bestemmelsen svarer til aksjeloven § 3-4, som ble innført i forbindelse med de nye aksjelovene, og har ingen parallell i gjeldende postselskapslov/jernbanetrafikkselskapslov. Dersom egenkapitalen ikke oppfyller dette kravet, pålegger § 3b første ledd selskapets styre en handleplikt for å rette på forholdene. Videre innebærer bestemmelsen en begrensning i adgangen til å foreta utdelinger m.v., og da som et tillegg til de begrensninger som følger av reglene om bundet egenkapital, jf. forslaget til ny § 41.

For en nærmere omtale av bakgrunnen for bestemmelsen, vises det til Ot.prp. nr. 23 (1996-97) kapittel 5.9.

Til ny § 3b

I en ny § 3b foreslås det innarbeidet en bestemmelse om handleplikt for styret ved tap av egenkapital etter mønster av aksjeloven § 3-5. Bestemmelsen har ingen parallell i gjeldende postselskapslov/jernbanetrafikkselskapslov. Seks månedersfristen i første ledd er i samsvar med det som gjelder for allmennaksjeselskaper etter allmennaksjeloven § 3-5 første ledd siste punktum. Regler om handleplikt for styret ved tap av egenkapital ble innført for allmennaksjeselskaper pr. 1. januar 1996, jf. aksjeloven 1976 § 9a.

Første ledd fastsetter en handleplikt for styret i selskapet dersom det må antas at egenkapitalen er lavere enn forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet. Styret skal da straks behandle saken. Videre skal styret be om at det innkalles til generalforsamling innen rimelig tid, og det skal gi generalforsamlingen en redegjørelse for selskapets økonomiske stilling og foreslå tiltak som vil gi selskapet en forsvarlig egenkapital. Det samme gjelder hvis det må antas at selskapets egenkapital er blitt mindre enn halvparten av innskuddskapitalen. Generalforsamlingen skal i så fall innkalles innen seks måneder. I statens postselskap og statens jernbanetrafikkselskap er det departementet som forestår innkalling til generalforsamling, jf. § 34 første ledd.

Etter *annet ledd* skal styret foreslå selskapet oppløst hvis det ikke finner grunnlag for å foreslå tiltak som nevnt i annet ledd eller slike tiltak ikke lar seg gjennomføre, jf. aksjeloven § 3-5 annet ledd.

For en nærmere omtale av bakgrunnen for bestemmelsene, vises det til Ot.prp. nr. 23 (1996-97) kapittel 5.10.

Til § 6

Lovenes § 6 nr. 3 fastsetter at vedtektene skal angi selskapets formål. Det foreslås at «formål» byttes ut med «virksomhet», som er det begrepet som er brukt i den tilsvarende bestemmelsen i aksjeloven § 2-2 nr. 3. Terminologien ble endret i forbindelse med de nye aksjelovene. I Ot.prp. nr. 23 (1996-97) er det lagt til grunn at virksomhetsbegrepet er mer treffende i forhold til det som er meningen med bestemmelsen enn begrepet «formål», jf. s. 130 i proposisjonen.

Til § 7

Paragrafen definerer et konsern hvor statens postselskap eller statens jernbanetrafikkselskap er morselskap. I Ot.prp. nr. 2 (1996-97) s. 14 uttales det om bestemmelsen:

«Det nærmere innholdet i konserndefinisjonen svarer til konserndefinisjonen i aksjeloven § 1-2 første til tredje ledd.»

Den nye aksjeloven inneholder i § 1-3 en konserndefinisjon som på enkelte punkter avviker fra konserndefinisjonen i aksjeloven av 1976 § 1-2. Tilsvarende konserndefinisjon er også innarbeidet i regnskapsloven § 1-3. Forslaget til endringer i § 7 i postselskapsloven og jernbanetrafikkselskapsloven er i overensstemmelse med konserndefinisjonen i den nye aksjeloven og regnskapsloven.

Om det nærmere innholdet i konserndefinisjonen i aksjeloven, vises det til Ot.prp. nr. 23 (1996-97) s. 128-129.

Til § 11

Paragrafen regulerer tilbaketreden og avsetting av styremedlemmer før tjenestetiden er utløpt.

Det foreslås en endring i *første ledd første punktum*, som innebærer at vilkårene for at et styremedlem kan tre tilbake før tjenestetiden er ute blir de samme som etter aksjeloven § 6-7 første ledd første punktum. Etter dette vil et styremedlem kunne tre tilbake før tjenestetiden er ute dersom særlig grunn foreligger.

Til § 12

Paragrafen fastsetter at selskapet skal ha en administrerende direktør og at denne tilsettes av styret. Det foreslås at uttrykket «administrerende direktør» byttes ut med «daglig leder». Endringen vil bringe paragrafen i samsvar med terminologien i den nye aksjeloven, jf. aksjeloven § 6-2. Endringen er av ren terminologisk karakter, og innebærer ingen forskjell i daglig leders myndighet eller stilling i selskapet for øvrig. Endringen i lovens terminologi er ikke

Om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetraffikkselskap m.v.

til hinder for at den som forestår den daglige ledelse fortsatt tituleres «administrerende direktør» eller en annen tilsvarende betegnelse.

Til § 13

Paragrafen regulerer hvilke krav som stilles til de som kan være daglig leder eller styremedlemmer i selskapet. Gjeldende lovs § 13 *første punktum* bestemmer at administrerende direktør og minst halvdel av styremedlemmene skal være bosatt i riket og ha bodd her de to siste år. *Annet punktum* bestemmer at dette ikke gjelder for statsborgere i stater som er part i EØS-avtalen, når de er bosatt i en slik stat.

I den tilsvarende bestemmelsen i aksjeloven § 6-11 er kravet om to års botid sløyyfet. Det foreslås en tilsvarende endring i postselskapsloven og jernbanetraffikkselskapsloven. Dessuten foreslås det at «administrerende direktør» byttes ut med «daglig leder», jf. merknadene til § 12.

Til § 15

Paragrafen regulerer virkningene av mangler ved tilsetning av daglig leder eller valg av styremedlemmer. Bestemmelsen svarer til aksjeloven § 6-34, med unntak for at det i aksjeloven brukes uttrykket «administrerende direktør» i stedet for «daglig leder». I samsvar med det som er sagt i merknadene til § 12, foreslås det at uttrykket «administrerende direktør» i § 15 erstattes av «daglig leder».

Til § 16

Paragrafen regulerer godtgjørelse til styrets medlemmer og observatører. Uttrykket «administrerende direktør» i *annet ledd* foreslås endret til «daglig leder». Det vises til merknadene til § 12.

Til § 17

Paragrafen regulerer styrets myndighet. I Ot.prp. nr. 2 (1996-97) s. 16 uttales det:

«Paragrafen inneholder regler om styrets myndighet og ansvar i selskapet. Bestemmelsen er i hovedtrekk utformet i samsvar med styrets myndighet og ansvar etter aksjeloven § 8-7.»

De nye aksjelovene §§ 6-12 og 6-13 inneholder regler om styrets myndighet og ansvar i aksjeselskaper som er annerledes enn de som i dag gjelder for styret i statens postselskap og statens jernbanetraffikkselskap. Det foreslås at lovenes § 17 endres i samsvar med aksjelovene § 6-12 om forvaltningen av selskapet. I ny § 17a foreslås en bestemmelse som svarer til aksjelovene § 6-13 om styrets tilsynsansvar.

Ihht. § 17 *første ledd tredje punktum* skal styret i hhv. statens postselskap og statens jernbanetraffikkselskap sørge for en «hensiktsmessig» organisering av selskapets virksomhet. Bestemmelsen har sin bakgrunn i aksjeloven 1976 § 8-7 første ledd. Etter den nye aksjeloven § 6-12 første ledd annet punktum, skal imidlertid styret sørge for en «forsvarlig» organisering av virksomheten. På denne bakgrunn foreslås det en presisering i § 17 første ledd tredje punk-

tum av styrets ansvar ved at betegnelsen «hensiktsmessig» erstattes med «forsvarlig».

I tråd med allmennaksjeloven § 6-12 annet ledd, foreslås det i *annet ledd* innarbeidet en plikt for styret til å fastsette planer og budsjetter for selskapets virksomhet. Etter aksjeloven § 6-12 annet ledd plikter styret i aksjeselskaper bare å gjøre dette «i nødvendig utstrekning», mens styrets plikt i allmennaksjeselskaper etter allmennaksjeloven § 6-12 annet ledd er absolutt. Departementet legger til grunn at det p.g.a. selskapenes størrelse i denne sammenheng er mer naturlig å sammenligne dem med allmennaksjeselskaper enn med aksjeselskaper, og at det ikke kan anses forsvarlig ikke å utarbeide virksomhetsplan og budsjett i disse selskapene.

I *tredje ledd* foreslås det fastsatt at styret skal holde seg orientert om selskapets økonomiske stilling og at det plikter å påse at dets virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll, jf. aksjeloven § 6-12 tredje ledd. Videre foreslås det i *fjerde ledd* innarbeidet bestemmelser om styrets undersøkelser i selskapet, jf. aksjeloven § 6-12 fjerde ledd. Gjeldende tredje ledd blir nytt *femte ledd*.

Om det nærmere innholdet av styrets myndighet og ansvar etter aksjeloven § 6-12, vises det til Ot.prp. nr. 23 (1996-97) s. 69-72 og s. 147.

Til ny § 17a

Paragrafen regulerer styrets tilsynsansvar og er ny i forhold til de gjeldende lovene.

Forslaget har sin bakgrunn i tilsvarende bestemmelse i aksjeloven § 6-13 første og annet ledd. Bestemmelser om styrets tilsynsansvar ble lovfestet i forbindelse med de nye aksjelovene.

Etter *første ledd* skal styret føre tilsyn med den daglige ledelse og selskapets virksomhet for øvrig. Det følger av *annet ledd* at styret kan fastsette instruks for den daglige ledelse.

Om det nærmere innholdet av styrets tilsynsansvar etter aksjeloven § 6-13 første og annet ledd, vises det til Ot.prp. nr 23 (1996-97) s. 69-72.

Til § 18

Paragrafen regulerer inngåelse av avtaler med selskapets eiere, staten. Den någjeldende bestemmelsen har sitt mønster i aksjeloven 1976 § 8-11a om avtaler mellom selskapet og aksjeeieren i selskaper hvor det bare er én aksjeeier. I den tilsvarende bestemmelsen i den nye aksjeloven § 6-13 tredje ledd, er kravene til avtaler med eneaksjonærer lempet. Det er ikke lenger noe krav om styrebehandling av slike avtaler, men styret har et ansvar for at avtaler mellom selskapet og aksjeeieren nedtegnes skriftlig. Det foreslås at postselskapsloven og jernbanetrafikkselskapsloven § 18 utformes i samsvar med aksjeloven § 6-13 tredje ledd.

Til § 20

Paragrafen regulerer daglig leders myndighet, og foreslås tilpasset den nye aksjeloven § 6-14. Endringene går ut på at «administrerende direktør» byttes ut med «daglig leder». Om denne terminologiske endringen, vises det til

merknadene til § 12. Dessuten utformes tredje ledd i samsvar med bestemmelsen i aksjeloven § 6-14 fjerde ledd. De foreslåtte endringene innebærer ingen realitetsendringer.

Til ny § 20a

I aksjelovene § 6-15 er det innarbeidet bestemmelser om daglig leders plikter overfor styret. Det foreslås en tilsvarende bestemmelse i postselskapsloven og jernbanetrafikkselskapsloven som ny § 20a. Bestemmelsen må ses i sammenheng med det skjerpede styreansvaret etter §§ 17 og 17a.

Av *første ledd* fremgår det at daglig leder minst hver måned, i møte eller skriftlig, skal gi styret underretning om selskapets virksomhet. Rapporteringsplikten foreslås utformet i tråd med det som gjelder i allmennaksjeselskaper etter allmennaksjeloven, der det er fastsatt at slik rapportering skal skje minst hver måned. I aksjeselskaper skal rapporteringen skje minst hver tredje måned. Etter departementets vurdering er det i denne sammenheng, p.g.a. selskapenes størrelse, mer naturlig å sammenligne statens postselskap og statens jernbanetrafikkselskap med allmennaksjeselskaper.

Etter *annet ledd* kan styret til enhver tid kreve at daglig leder gir styret en nærmere redegjørelse om bestemte saker, og at en slik redegjørelse også kan kreves av det enkelte styremedlem.

Til § 21

Paragrafen regulerer styremedlemmers, daglig leders og deres underordnedes adgang til å motta godtgjørelser fra andre enn selskapet. Bestemmelsen fastsetter et alminnelig forbud mot at styremedlemmer, daglig leder og tilsatte i selskapet mottar godtgjørelse fra andre enn selskapet i forbindelse med deres arbeid for dette. Gjeldende bestemmelse er utformet i samsvar med aksjeloven 1976 § 8-16 annet, tredje og fjerde ledd. Bestemmelsen foreslås endret i samsvar med den tilsvarende bestemmelsen i aksjeloven § 6-17.

Til § 22

Paragrafen regulerer inhabilitet for styremedlem, observatør og daglig leder.

Uttrykket «administrerende direktør» foreslås erstattet av uttrykket «daglig leder». Det vises til merknadene til § 12. I tillegg er formuleringene i første punktum gjort kjønnsnøytrale. Dessuten foreslås en omformulering av paragrafens annet punktum for å bringe dette i samsvar med den tilsvarende bestemmelsen i aksjeloven § 6-27 annet ledd.

Til § 23

Paragrafen regulerer styrets saksbehandling. Bestemmelsen foreslås endret i samsvar med aksjeloven § 6-19. Forslaget må ses i sammenheng med forslagene til nye §§ 23a - 23e, som også gjelder styrets saksbehandling m.v.

I *første ledd* foreslås det at styrene i statens postselskap og statens jernbanetrafikkselskap kan behandle saker og treffe vedtak uten møte. Dette er i samsvar med det som gjelder i aksjeselskaper etter aksjeloven § 6-19 første ledd.

Det går frem av *tredje ledd* at styrebehandlingen ledes av styrelederen, og at styret skal velge en leder for styrebehandlingen dersom verken styrelederen eller «nestlederen» deltar. I denne bestemmelsen er uttrykket «nestlederen» foreslått videreført. I statens postselskap og statens jernbanetrafikkselskap vil uttrykket «nestleder» være mer treffende enn uttrykket «varaleder», som brukes i den tilsvarende bestemmelsen i aksjeloven § 6-19 tredje ledd annet punktum. Dette henger sammen med at styrets leder i statens postselskap og statens jernbanetrafikkselskap ikke har personlig varamedlem og at styrets nestleder alltid vil være et styremedlem.

Til ny § 23a

Paragrafen er ny og svarer til aksjeloven § 6-20. Paragrafen gjelder styrelederens plikt til å sørge for styrebehandling av saker som hører under styret. Dessuten hjemler bestemmelsen en rett for de enkelte styremedlemmer og daglig leder til å kreve styrebehandling av en sak.

Til ny § 23b

Paragrafen er ny og svarer til aksjeloven § 6-21. Bestemmelsen gjelder forberedelsen av styresakene, og daglig leders og styreleders ansvar for saksforberedelsen.

Til ny § 23c

Paragrafen er ny og svarer til aksjeloven § 6-22. Bestemmelsen gjelder forhåndsvarsling om styrebehandling.

Til ny § 23d

Paragrafen er ny og svarer til aksjeloven § 6-23. Bestemmelsen gjelder fastsettning av styreinstruks med nærmere bestemmelser om styrets eget arbeid og saksbehandling.

Etter aksjeloven § 6-23 gjelder plikten til å utarbeide styreinstruks bare for selskaper hvor de tilsatte har representasjon i styret. Dette forbeholdet er uaktuelt for statens postselskap og statens jernbanetrafikkselskap, der de ansatte alltid vil ha styrerepresentasjon, jf. lovenes § 9. I samsvar med dette, er plikten til å utarbeide styreinstruks i disse selskapene gjort ubetinget.

Hjemmelen i tredje ledd om Kongens adgang til å fastsette forskrift om styreinstruks, må ses i sammenheng med den tilsvarende forskriftshjemmelen i aksjeloven og allmennaksjeloven § 6-23 tredje ledd. Det er per i dag ikke fastsatt slik forskrift med hjemmel i aksjelovgivningen.

Til § ny 23e

Paragrafen er ny og svarer til aksjeloven § 6-29. Bestemmelsen fastsetter at det skal føres protokoll over styrebehandlingen og det nærmere innholdet av protokollen.

Til § 24

Paragrafen regulerer vedtaksførhet og flertallskrav, og er utformet etter mønster av tilsvarende bestemmelser i aksjeloven §§ 6-24, 6-25 og 6-26. Enkelte forskjeller foreligger imidlertid i forhold til disse bestemmelsene. Forskjellene er til dels konsekvenser av endringer i andre bestemmelser og til dels av redaksjonell art.

Til § 25

Paragrafen regulerer selskapets representasjon utad. Bestemmelsen foreslås tilpasset representasjonsreglene i aksjeloven §§ 6-30 til 6-32. Dette innebærer at uttrykket «administrerende direktør» erstattes av uttrykket «daglig leder» i annet, femte og sjette ledd. Det vises til merknadene til § 12 om dette.

I tråd med aksjeloven § 6-31 første ledd foreslås videre betegnelsen «bestemt betegnet» ansatt i *annet ledd* endret til «navngitte» tilsatte. Da postselskapsloven og jernbanetrafikkselskapsloven gjennomgående bruker betegnelsen tilsatt, brukes den også her.

Det foreslås som nytt annet punktum i *fjerde ledd* en presisering av at også vedtektsfestet rett til å tegne firma kan tilbakekalles. Dette er i samsvar med aksjeloven § 6-31 annet ledd annet punktum.

Til § 26

Paragrafen regulerer overskridelse av representasjonsretten. Bestemmelsen foreslås endret i samsvar med aksjeloven § 6-33. Endringene er av terminologisk karakter.

Til § 28

Paragrafens *annet ledd* regulerer bl.a. hvem som kan være medlemmer av bedriftsforsamlingen. Etter gjeldende bestemmelse skal som utgangspunkt minst halvdel av medlemmene være bosatt her i riket og ha minst to års botid her. I samsvar med det som foreslås for styremedlemmer, jf. § 13, foreslås det å oppheve botidskravet for bedriftsforsamlingens medlemmer.

Det foreslås videre at uttrykket «administrerende direktør» i annet ledd erstattes av uttrykket «daglig leder». Det vises til merknadene til § 12.

I *tredje ledd* er det i gjeldende lov fastsatt at bedriftsforsamlingen skal velge sin leder og nestleder, mens det etter gjeldende og tidligere aksjelovgivning bare gjelder krav om at det velges en leder av bedriftsforsamlingen. Bedriftsforsamlingen kan da selv avgjøre om den vil velge en nestleder. Det er ikke i forarbeidene gitt noen nærmere begrunnelse for gjeldende bestemmelse i § 28, der det er fastsatt at bedriftsforsamlingen også skal velge en nestleder. Det foreligger etter departementets vurdering ikke reelle hensyn som tilsier at det skal være en annen ordning i statens postselskap og statens jernbanetrafikkselskap enn for aksjeselskaper. Plikten til å velge nestleder foreslås derfor opphevet. Bedriftsforsamlingen kan da selv avgjøre om det skal velges en nestleder.

Til § 29

Paragrafen regulerer bedriftsforsamlingens myndighet og oppgaver. Det foreligger enkelte terminologiske forskjeller i forhold til den nye aksjeloven. Disse knytter seg bl.a. til overskriften, som i § 29 er «Bedriftsforsamlingens myndighet». Allmennaksjeloven § 6-37, som gjennom henvisning i aksjeloven § 6-35 første ledd annet punktum også gjelder for aksjeselskaper, har overskriften «Bedriftsforsamlingens oppgaver». Videre bruker § 29 første ledd uttrykket «administrerende direktør», mens aksjelovgivningen bruker uttrykket «daglig leder», jf. merknadene til § 12 ovenfor. Det foreslås derfor at overskriften og uttrykket «administrerende direktør» endres, slik at terminologien blir som i aksjelovgivningen.

Til § 30

Paragrafen regulerer saksbehandlingen ved bedriftsforsamlingens møter. Bestemmelsen svarer innholdsmessig til allmennaksjeloven § 6-38, som gjennom henvisningen i aksjeloven § 6-35 første ledd annet punktum også gjelder for aksjeselskaper. Det foreslås enkelte endringer av terminologisk karakter for å bringe bestemmelsen i samsvar med allmennaksjeloven § 6-38. Dessuten foreslås en endring i reglene om møteledelse og protokollasjon, som har sammenheng med andre endringer i postselskapsloven og jernbanetraffikkselskapsloven.

Til § 31

Paragrafen regulerer generalforsamlingens myndighet samt ledelsens plikt og rett til å være til stede på generalforsamlingen. Det foreslås en tilpasning av lovteksten i *annet ledd* til allmennaksjeloven § 5-5. Det er her tatt utgangspunkt i allmennaksjelovens bestemmelse, da denne i motsetning til den tilsvarende bestemmelsen i aksjeloven § 5-4, også omtaler bedriftsforsamlingsmedlemmers tilstedeværelse på generalforsamlingen. Det fremgår av postselskapslovens og jernbanetraffikkselskapslovens § 27 at selskapene skal ha bedriftsforsamling med mindre det er inngått avtale mellom selskapet og fagforeningene om at selskapet ikke skal ha bedriftsforsamling. På denne bakgrunn er bedriftsforsamlingsmedlemmenes tilstedeværelse på generalforsamlingen regulert i gjeldende § 31 annet ledd, og lovendringen i bestemmelsen må ta høyde for dette.

Til § 32

Paragrafens *annet ledd* regulerer hvilke saker som skal behandles på selskaps ordinære generalforsamling.

Annet ledd nr. 1 foreslås utformet i samsvar med den tilsvarende bestemmelsen i aksjeloven § 5-5 annet ledd nr. 1. Dette innebærer at årsregnskapet skal forelegges generalforsamlingen for godkjenning, mens det etter någjeldende lov er generalforsamlingen som fastsetter årsregnskapet slik ordningen var etter aksjeloven av 1976. Generalforsamlingen kan da ikke lenger selv fastsette endringer i årsregnskapet, men må enten godkjenne eller forkaste det årsregnskapet styret legger frem. Forkaster generalforsamlingen styrets forslag, må styret eventuelt fremme et nytt forslag overfor generalforsamlingen der det er tatt hensyn til generalforsamlingens merknader i den grad sty-

ret finner disse akseptable. Bestemmelsen forutsetter at den ordinære generalforsamlingen treffer særskilt vedtak om utdeling av utbytte. I tråd med det som gjelder i statsaksjeselskaper etter aksjeloven § 20-4 nr. 4, er generalforsamlingen i statens postselskap og statens jernbanetrafikkselskap ikke bundet av styrets eller bedriftsforsamlingens forslag til utdeling av utbytte, jf. § 45 annet ledd.

I samsvar med aksjeloven § 5-5 annet ledd inneholder forslaget ikke noen uttrykkelig bestemmelse om konsernregnskap, jf. någjeldende annet ledd nr. 2. Dette da konsernregnskapet etter regnskapsloven § 3-2 omfattes av morselskapets årsregnskap. Någjeldende annet ledd nr. 2 faller derfor bort, og annet ledd nr. 3 blir nytt annet ledd nr. 2.

For øvrige merknader til bestemmelsen, vises det til Ot.prp. nr. 23 (1996-97) s. 140 og NOU 1996:3 Ny aksjelovgivning s. 128 og 129.

Til § 34

Paragrafen regulerer innkalling til generalforsamlingen. Det foreslås en språklig endring ved at uttrykket «administrerende direktør» i *annet ledd første punktum* erstattes av «daglig leder». Om dette vises det til merknadene til § 12.

Departementet vil for øvrig bemerke at generalforsamlingen i aksjeselskaper etter aksjeloven § 5-7 kan treffe beslutning uten møte. Allmennaksjeloven har ingen tilsvarende bestemmelse, og departementet finner at denne ordningen også er uaktuell for statens postselskap og statens jernbanetrafikkselskap.

Til § 35

Paragrafen regulerer kravene til innholdet i innkalling til generalforsamling. Det foreslås en endring i *annet punktum* om angivelse av forslag til vedtektsendring i innkallingen. Forslaget innebærer at forslaget til vedtektsendringer skal inntas i innkallingen. Dette er i samsvar med aksjeloven § 5-10 tredje ledd annet punktum.

Til § 37

Paragrafen regulerer møteledelse og protokollasjon i generalforsamlingen. Det foreslås en språklig endring i *annet ledd tredje punktum* ved at uttrykket «administrerende direktør» erstattes av uttrykket «daglig leder». Om dette vises det til merknadene til § 12.

Til § 39

Paragrafen gjelder revisor og revisjon, og den fastsetter i første ledd at selskapet skal ha statsautorisert revisor som velges av generalforsamlingen. Tredje ledd fastsetter at bestemmelsene i revisorloven gjelder mht. revisjon og selskapets revisor, jf. lov 15. januar 1999 nr. 2 som trådte i kraft 1. august 1999.

Bestemmelsen har sin bakgrunn i aksjeloven 1976 § 10-3 første ledd, som krevde statsautorisert revisor i aksjeselskaper som i de tre siste regnskapsår har hatt flere enn 200 ansatte. De nye aksjelovene fastsetter ikke lenger spesi-

elle krav til hvem som skal velges som revisor og krever kun at generalforsamlingen velger én eller flere revisorer.

Særskilte krav til revisor fremgår imidlertid av revisorloven. Etter den nye revisorloven § 2-1 skal regnskapspliktige etter regnskapsloven § 1-2 første ledd, dvs. aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper m.v., påse at årsregnskapet revideres av en registrert eller statsautorisert revisor i samsvar med § 2-2 (revisjonsplikt) når ikke annet er bestemt i eller i medhold av lov. Av § 2-2 fremgår at årsregnskapet til revisjonspliktige etter § 2-1 skal revideres av minst én registrert eller statsautorisert revisor. Det er ikke lenger stilt krav om at visse foretak skal ha statsautorisert revisor slik ordningen var etter den tidligere revisorloven. Krav om statsautorisert revisor fremgår imidlertid fortsatt av en rekke steder i særlovgivningen. Om dette uttalte finanskomiteen i Innst. O. nr. 25 (1998-99) i forbindelse med behandlingen av lov om revisjon og revisorer:

«En konsekvens bør være at krav om statsautorisert revisor innenfor spesielle bransjer eller for spesielle organisasjonsformer som fremgår av særlovgivning, for eksempel forsikringsselskaper, forretningsbanker, finansieringsforetak, statsforetak, næringsdrivende stiftelser, AS Vinmonopolet, Norges Postbank, Statens postselskap, Statens jernbanetrafikkselskap mv., må endres.»

På denne bakgrunn foreslås postselskapslovens og jernbanetrafikkselskapslovens § 39 *første ledd første punktum* endret slik at det ikke lenger stilles krav om at revisor skal være statsautorisert. Generalforsamlingen vil da kunne velge hvorvidt revisor skal være registrert eller statsautorisert. I praksis vil imidlertid revisor normalt være statsautorisert.

Til § 40

Paragrafen regulerer granskning av selskapet. Det foreslås en språklig endring i *annet ledd annet punktum* ved at uttrykket «administrerende direktør» erstattes av «daglig leder». Om dette vises det til merknadene til § 12.

Til kapittel 6

Det foreslås endring av overskriften til kapittel 6 på bakgrunn av at reglene om avsetning til reservefond foreslås opphevet, jf. omtale i merknadene til § 41. Når det gjelder forslagene til endringer i kapittel 6, jf. merknadene til §§ 41-48, er det lagt vekt på at det foretas minst mulig endringer av gjeldende paragrafstruktur og paragrafbetegnelser.

Til § 41

Paragraf § 41 i gjeldende lover inneholder bestemmelser om reservefond. Ordningen med reservefond er opphevet for aksjeselskaper/allmennaksjeselskaper etter den nye aksjelovgivningen og den nye regnskapsloven. Om bakgrunnen for dette vises det til Ot.prp. nr. 23 (1996-97) side 40 flg. På denne bakgrunn og for å etablere harmoni mellom særlovene og regnskapsloven, som etter § 38 gjelder for selskapene, foreslås det at reglene om reservefond i postselskapsloven og jernbanetrafikkselskapsloven oppheves. Når det gjelder

disponering av reservefondsmidlene, vises det til merknadene til lovens romertall IV nedenfor.

I stedet foreslås det i § 41 tatt inn en ny bestemmelse om hva som kan utdeles som utbytte, sml. tidligere § 44. Bestemmelsen er utformet etter mønster av utbytteregelen i aksjeloven § 8-1.

Uttrykket «annen egenkapital» i første ledd sikter til post C II 2 i balanseoppstillingsplanen i regnskapsloven § 6-2. Det er dermed klart at innskuddskapitalen og eventuelt overkursfond ikke kan deles ut som utbytte.

§ 41 *første ledd* nr. 1 og 3 viderefører den gjeldende utbyttebegrensningen i postselskapslovens/jernbanetrafikkskapslovens § 44 og den tidligere aksjelovens § 12-5. Bestemmelsen i nr. 2 er ny og svarer til gjeldende aksjelov § 8-1 første ledd nr. 2, som ble innført i forbindelse med de nye aksjelovene, jf. Ot.prp. nr. 23 (1996-97) s. 154. Det fremgår av nevnte proposisjon, at det etter Justisdepartementets vurdering i forbindelse med balanseføring av forskning og utvikling og goodwill burde fastsettes begrensninger i adgangen til å utdele utbytte ved at det gjøres fradrag i utbyttegrunnlaget for balanseført forskning, goodwill og utsatt skattefordel.

§ 41 *annet ledd* er nytt og svarer til aksjeloven § 8-1 annet ledd, som ble innført i forbindelse med de nye aksjelovene. Etter bestemmelsen kan det ikke utbetales utbytte dersom egenkapitalen etter balansen er mindre enn ti prosent av balansesummen. I Ot.prp. nr. 23 (1996-97) er bestemmelsen i aksjeloven begrunnet med behovet for mer konkrete krav til egenkapitalen enn det som følger av forsvarlighetskravet i aksjeloven § 3-4 (jf. forslaget til ny § 3a i lovutkastene her) når ordningen med reservefond oppheves.

Tredje ledd fastsetter at det bare er egenkapital som kan utdeles som utbytte etter første og annet ledd som kan regnes som fri egenkapital. Bestemmelsen har særlig betydning for andre regler i loven som benytter betegnelsen «fri egenkapital» og innebærer at de foreslåtte nye begrensningene i adgangen til å utdele utbytte også gjelder i forhold til andre regler som stiller krav om at selskapet skal ha fri egenkapital, jf. særlovenes §§ 52 og 55. Bestemmelsen svarer til aksjeloven § 8-1 tredje ledd, som ble innført i forbindelse med de nye aksjelovene.

Lovforslaget medfører ingen endringer i den fastsatte utbyttepolitikken for selskapene slik den fremgår av stortingsmeldingene om hhv. Postens og NSBs virksomhet, jf. St.meld. nr. 16/Innst. S. nr. 139 (1998-99) og St.meld. nr. 19/Innst. S. nr. 138 (1998-99).

Gjeldende lover § 41 annet ledd bokstav c forutsetter at det i forbindelse med statens innskudd kan betales et beløp som overstiger innskuddskapitalen (overkurs). Bestemmelser om at overkurs skal avsettes til overkursfond foreslås tatt inn i en ny § 49a.

Til § 42

Gjeldende paragraf regulerer bruk av reservefondet. Bestemmelsen foreslås opphevet som følge av at reservefondet foreslås opphevet, jf. merknaden til § 41.

Det foreslås imidlertid inntatt en ny bestemmelse etter mønster av aksjeloven § 8-5, som regulerer selskapets adgang til å gi konsernbidrag. Bestemmelsen erstatter gjeldende lover § 43 annet ledd.

Til § 43

Paragrafen regulerer hvordan utdeling av selskapets midler til staten som eier kan skje. Det foreslås at bestemmelsen omformuleres etter mønster av den tilsvarende bestemmelsen i aksjeloven § 3-6. Dette innebærer bl.a. at det som nytt tredje punktum tas inn en bestemmelse om at verdien av utbyttet skal beregnes etter virkelig verdi på dagen for overføringen. Bestemmelsen har betydning hvor utbyttet består av annet enn penger.

Til § 44

Gjeldende paragraf regulerer adgangen til utdeling av utbytte. Som følge av endringene i § 41, foreslås bestemmelsen opphevet.

Til § 45

Paragrafen regulerer hvordan selskapet kan beslutte å utdele utbytte. Bestemmelsen svarer til aksjeloven § 8-2 jf. § 20-4 nr. 4 for statsaksjeselskaper. Uttrykket «bruk av overskuddet» i første ledd foreslås erstattet av uttrykket «anvendelse av overskudd», slik at ordlyden samsvarer med aksjeloven § 8-2. I tråd med det som gjelder i statsaksjeselskaper, går det frem av gjeldende § 45 annet ledd at generalforsamlingen ikke er bundet av styrets eller bedriftsforsamlingens forslag om utdeling av utbytte.

Til § 47

Paragrafen regulerer statens adgang til å ha lån i selskapet. Det foreslås enkelte endringer i bestemmelsen, som har bakgrunn i tilsvarende bestemmelser i aksjeloven §§ 8-7 til 8-9. I samsvar med aksjeloven § 8-7 første ledd skal bedømmelsen av om en lånetransaksjon er lovlig skje ut fra forholdet på transaksjonstidspunktet. Dette innebærer en endring i forhold til gjeldende bestemmelse, der begrensningene gjelder i hele lånets eller sikkerhetsstillelsens løpetid.

Til § 48

Paragrafen regulerer finansieringsbistand ved andres erverv av aksjer eller andeler i datterselskaper. Bestemmelsen er redaksjonelt utformet noe annerledes enn i aksjeloven, siden selskapet ikke er et selskap med aksjer og har staten som eier. Bestemmelsen foreslås utformet etter modell av aksjeloven § 8-10 første ledd.

Til ny § 49a

Det foreslås en ny paragraf om overkursfond som tilsvarende reglene om overkursfond i aksjeloven § 3-2 jf. § 10-12 annet ledd om avsetning til overkursfond ved kapitalforhøyelser. Det er imidlertid uaktuelt å ha regler om avsetning til overkursfond ved nystiftelse av selskap etter postselskapsloven og jernbanetrafikkskapsloven.

Paragrafens *annet ledd* inneholder nærmere regler om bruk av overkursfondet, som svarer til aksjeloven § 3-2 annet ledd. Siden postselskapsloven og jernbanetrafikkskapsloven imidlertid bruker betegnelsen «forhøyelse av

innskuddskapitalen uten nyinnbetaling» i stedet for «fondsemisjon», er denne betegnelsen også benyttet i § 49a annet ledd nr. 3.

Til § 52

Paragrafen regulerer forhøyelse av innskuddskapitalen uten nyinnbetaling. Bestemmelsen foreslås endret på bakgrunn av at ordningen med reservefond oppheves, jf. merknadene til § 41. Overføring fra reservefondet avløses av overføring fra overkursfondet, jf. aksjeloven § 10-20 første ledd.

Til § 53

Paragrafen regulerer registrering av forhøyelse av innskuddskapitalen. I samsvar med tilsvarende bestemmelse i aksjeloven § 10-9 første ledd, foreslås fristen for å melde kapitalforhøyelse til Foretaksregisteret i *første ledd første punktum* forkortet fra seks til tre måneder.

Til § 56

Paragrafen regulerer fristen for melding av nedsetting av innskuddskapitalen til Foretaksregisteret. I samsvar med den tilsvarende bestemmelsen i aksjeloven § 12-4, foreslås fristen i *første punktum* forkortet fra fire til to måneder.

Til § 57

Paragrafen regulerer forholdet til kreditorene ved nedsetting av innskuddskapitalen. I samsvar med den tilsvarende bestemmelsen i aksjeloven § 12-6 nr. 1, foreslås fristen for kreditorvarsel i *første ledd første punktum* forkortet fra tre til to måneder.

Til § 66

Paragrafen regulerer Riksrevisjonens kontroll med hhv. statens postselskap og statens jernbanetrafikkselskap. I *første ledd første punktum* foreslås betegnelsen «administrerende direktør» erstattet med «daglig leder», jf. merknadene til § 12. Bestemmelsens materielle innhold er ellers i samsvar med tilsvarende bestemmelse i aksjeloven § 20-6.

Til § 67

Paragrafen regulerer selskapets adgang til å kreve erstatning fra selskapets tilitsmenn for økonomisk tap disse har påført selskapet. Bestemmelsen foreslås endret for å få samsvar med aksjeloven § 17-1. Ihht. bestemmelsen kan selskapet kreve at styremedlemmer, medlemmer av bedriftsforsamlingen, daglig leder eller granskere erstatter tap som de forsettelig eller uaktsomt har voldt selskapet under utførelsen av sin oppgave.

Etter aksjeloven § 17-1 kan slikt ansvar også gjøres gjeldende mot aksjeeiere. På bakgrunn av at det i statens postselskap og statens jernbanetrafikkselskap kun er én eier, og at det er generalforsamlingen (her eieren) som ihht. § 68 avgjør om erstatningsansvar skal fremmes på selskapets vegne mot de som er nevnt i § 67, er «eieren» ikke tatt med i oppramsingen i § 67. Eventuelt

erstatningsansvar for eieren må derfor vurderes ut fra de alminnelige erstatningsregler.

Til § 68

Paragrafen regulerer lemping av erstatningsansvar, og foreslås endret for å få samsvar med aksjeloven § 17-2. Endringen består i at det innarbeides en direkte referanse til reglene om lemping av erstatningsansvar i lov om skadeserstatning § 5-2.

Til § 69

Paragrafen regulerer selskapets beslutning om å fremme erstatningskrav etter § 67. Bestemmelsen foreslås endret for å få samsvar med aksjeloven §§ 17-3 og 17-5.

Til § 70

Paragrafen regulerer straffeansvaret for selskapets tillitsmenn og ledende tilsatte ved overtredelse av bestemmelse gitt i eller i medhold av postselskapsloven/jernbanetrafikkselskapsloven og medvirkning til slik overtredelse. Bestemmelsen foreslås endret for å få samsvar med aksjeloven § 19-1.

Endringen innebærer en skjerping av straffeansvaret ved at strafferammen økes fra fengsel i inntil tre måneder til fengsel i inntil ett år. Videre økes den krets personer som kan straffes etter bestemmelsen. I tillegg til medlem av styret og bedriftsforsamlingen og daglig leder, vil etter endringen også firmategner, revisor og ledende tilsatt som er tillagt myndighet til å treffe beslutning på selskapets vegne innenfor avgrensede områder kunne straffes etter bestemmelsen.

Til ny § 70a

Paragrafen regulerer straffeansvaret når det er utvist grov uforstand av styremedlemmer, daglig leder, revisor eller ledende tilsatte som er tillagt myndighet til å treffe beslutning på selskapets vegne innenfor avgrensede områder. Bestemmelsen er ny og svarer til aksjeloven § 19-2. Strafferammen er bøter eller under skjerpende forhold fengsel i inntil ett år.

Til ny § 70b

Paragrafen fastsetter at overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av postselskapsloven/ jernbanetrafikkselskapsloven er forseelse og at foreldelsesfristen for å reise straffesak er fem år. Bestemmelsen er utformet i tråd med aksjeloven § 19-1 tredje ledd og § 19-2 annet ledd, og er i forslaget redaksjonelt innarbeidet som en egen paragraf.

Til romertall III

Regnskapsloven § 1-2 fastsetter hvem som er regnskapspliktige etter loven. Statens postselskap og statens jernbanetrafikkselskap er ikke nevnt i oppramsingen i paragrafens første ledd nr. 1 til 12. Det fremgår imidlertid av postsel-

skapslovens og jernbanetrafikkselskapslovens § 38 at selskapene har regnskapsplikt etter regnskapsloven. Departementet finner at regnskapsplikten for selskapene også bør fremgå direkte av regnskapsloven § 1-2 første ledd. Dette har bl.a. sammenheng med at revisorloven § 2-1 første ledd knytter revisjonsplikten til regnskapspliktige etter regnskapsloven § 1-2 første ledd. Selv om også revisorloven gjelder for statens postselskap og statens jernbanetrafikkselskap etter henvisning i særlovenes § 39 tredje ledd, bør det av tolkningshensyn fremgå klart av regnskapsloven at krysskoblingen mellom revisorloven § 2-1 første ledd og regnskapsloven § 1-2 første ledd også gjelder statens postselskap og statens jernbanetrafikkselskap.

Tilsvarende uklarhet kan oppstå i forhold til bestemmelser i regnskapsloven om konsernregnskapsplikt, fordi det i konserndefinisjonen i regnskapsloven § 1-3 er en henvisning til regnskapspliktige etter § 1-2 første ledd. Samferdselsdepartementet har i samråd med Finansdepartementet kommet til at mulig tvil om tolkningen av bestemmelser som nevnt, bør avklares også i forhold til andre som etter særskilt bestemmelse i lov har regnskapsplikt etter regnskapsloven. Dette gjelder bl.a. for stiftelser (lov 23. mai 1980 nr. 1 § 10), børsen (lov 17. juni 1988 nr. 57 § 5-2), studentsamskipnader (lov 28. juni 1996 nr. 54 § 9), Statens investeringsfond for u-land (lov 9. mai 1997 nr. 26 § 18) og interkommunale selskaper (lov 29. januar 1999 nr. 6 § 27). Videre har kommunale foretak som driver næringsvirksomhet regnskapsplikt etter regnskapsloven ihht. forskrift gitt i medhold av kommuneloven § 75.

Det foreslås på denne bakgrunn at regnskapsloven § 1-2 første ledd tilføyes et nytt nr. 13 der regnskapsplikten presiseres for andre enn foretak nevnt i nr. 1 til 12 som etter særskilt bestemmelse i eller i medhold av lov har regnskapsplikt etter regnskapsloven.

Til romertall IV Ikraftsettings- og overgangsbestemmelser

Det foreslås at loven gjelder fra 1. juli 2000.

Den nye regnskapsloven, som etter henvisning i postselskapslovens og jernbanetrafikkselskapslovens § 38 gjelder for selskapene, trådte i kraft 1. januar 1999 og er gitt virkning fra og med regnskapsåret 1999. Også de nye aksjelovene trådte i kraft 1. januar 1999. På denne bakgrunn er det viktig at endringene som foreslås i denne loven får virkning for selskapene så raskt som mulig. Når det ikke foreslås at loven skal tre i kraft straks eller fra et tidligere tidspunkt, har dette sammenheng med at dette vil kunne skape uklarheter i forbindelse med behandlingen av regnskapene for 1999. Regnskapet for 1999 vil imidlertid være fastsatt innen 1. juli 2000, jf. at selskapene ihht. regnskapsloven § 3-1 første ledd skal fastsette årsregnskap og årsberetning senest seks måneder etter regnskapsårets slutt. Det foreslås derfor at loven gjelder fra dette tidspunkt.

Dette innebærer at årsregnskapet for 1999 må fastsettes under hensyntagen til gjeldende bestemmelser om reservefond og reservefondsavsetninger i postselskapsloven og jernbanetrafikkselskapsloven.

I regnskapsloven § 9-3 er det inntatt overgangsregler i forbindelse med ikrafttredelse av regnskapsloven. Bestemmelsen fastsetter i første ledd hvordan midler som ved lovens ikrafttredelse er innestående på reservefond skal disponeres. Det foreslås at en tilsvarende bestemmelse gjøres gjeldende i for-

Om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap m.v.

bindelse med endringene i postselskapsloven og jernbanetrafikkselskapsloven. I lovutkastet er det derfor fastsatt at det i inngående balanse 1. januar 2000 skal overføres til overkursfondet et beløp lik summen av overkursavsetninger, jf. postselskapslovens/jernbanetrafikkselskapslovens § 41 annet ledd bostav c. Gjenværende reservefond anses som annen egenkapital.

Samferdselsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap m.v.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap m.v. i samsvar med et framlagt forslag.

Tilråding fra Samferdselsdepartementet ligger ved.

Forslag til lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikk- selskap m.v.

I

I lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap gjøres følgende endringer:

Ny § 3a skal lyde:

§ 3a. Krav til egenkapitalen

Selskapet skal til enhver tid ha en egenkapital som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet.

Ny § 3b skal lyde:

§ 3b. Handleplikt ved tap av egenkapital

Hvis det må antas at egenkapitalen er lavere enn forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet, skal styret straks behandle saken. Styret skal be om at det innkalles til generalforsamling innen rimelig tid, og gi generalforsamlingen en redegjørelse for selskapets økonomiske stilling og foreslå tiltak som vil gi selskapet en forsvarlig egenkapital. Det samme gjelder hvis det må antas at selskapets egenkapital er blitt mindre enn halvparten av innskuddskapitalen. Generalforsamlingen skal i så fall innkalles innen seks måneder.

Hvis styret ikke finner grunnlag for å foreslå tiltak som nevnt i første ledd, eller slike tiltak ikke lar seg gjennomføre, skal det foreslå selskapet oppløst.

§ 6 nr. 3 skal lyde:

–3) selskapets *virksomhet*,

§ 7 skal lyde:

§ 7. Konsern

Morselskap utgjør sammen med et datterselskap eller datterselskaper et konsern.

Selskapet er et morselskap hvis det på grunn av avtale eller som eier av aksjer eller selskapsandeler har bestemmende innflytelse over et annet selskap. Selskapet skal alltid anses for å ha bestemmende innflytelse hvis det:

Om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap m.v.

- 1. eier så mange aksjer eller andeler i et annet selskap at de representerer flertallet av stemmene i det andre selskapet, eller
- 2. har rett til å velge eller avsette et flertall av medlemmene i det andre selskapets styre.

Et selskap som står i et forhold som nevnt i annet ledd til selskapet anses som datterselskap.

Ved beregningen av stemmerettigheter og rettigheter til å velge eller avsette styremedlemmer skal rettigheter som selskapet og selskapets datterselskaper innehar, regnes med. Det samme gjelder rettigheter som innehas av noen som handler i eget navn, men for selskapets eller et datterselskaps regning.

§ 11 første ledd første punktum skal lyde:

Et styremedlem har rett til å tre tilbake før tjenestetiden er ute dersom særlig grunn foreligger.

§ 12 skal lyde:

§ 12. Daglig leder

Selskapet skal ha en *daglig leder* som tilsettes av styret.

§ 13 første punktum skal lyde:

Daglig leder og minst halvdel av styrets medlemmer skal være bosatt her i riket.

§ 15 skal lyde:

§ 15. Mangler ved valg av styremedlem eller tilsetting av daglig leder

Etter at valg av styremedlem eller tilsetting av *daglig leder* er registrert i Foretaksregisteret, kan mangler ved valget eller tilsettingen ikke påberopes overfor en tredjeperson, med mindre selskapet godtgjør at tredjepersonen kjente til mangelen.

§ 16 annet ledd skal lyde:

Godtgjørelse til *daglig leder* fastsettes av styret.

§ 17 skal lyde:

§ 17. Forvaltningen av selskapet

Forvaltningen av selskapet hører under styret. *Styret skal sørge for forsvarlig organisering av virksomheten.*

Styret skal fastsette planer og budsjetter for selskapets virksomhet. Styret kan også fastsette retningslinjer for virksomheten.

Styret skal holde seg orientert om selskapets økonomiske stilling, og plikter å påse at dets virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.

Styret iverksetter de undersøkelser det finner nødvendig for å kunne utføre sine oppgaver. Styret skal iverksette slike undersøkelser dersom dette kreves av ett eller flere av styremedlemmene.

Om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetraffikkselskap m.v.

Hvis det er avtalt at selskapet ikke skal ha bedriftsforsamling, har styret den myndighet som følger av § 29 tredje ledd første punktum. Styrets vedtak i slike saker kan overprøves av Kongen om vesentlige samfunnsmessige hensyn tilsier det.

Ny § 17a skal lyde:

§ 17a. Styrets tilsynsansvar

Styret skal føre tilsyn med den daglige ledelse og selskapets virksomhet for øvrig.

Styret kan fastsette instruks for den daglige ledelse.

§ 18 skal lyde:

§ 18. Avtaler mellom selskapet og staten

Styret skal sørge for at avtaler med staten nedtegnes skriftlig.

§ 20 skal lyde:

§ 20. Daglig ledelse

Daglig leder står for den daglige ledelsen av selskapets virksomhet, og skal følge de retningslinjer og pålegg styret har gitt.

Den daglige ledelse omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller stor betydning. Slike saker kan *daglig leder* bare avgjøre om styret i det enkelte tilfelle har gitt ham myndighet til det, eller styrets beslutning ikke kan avventes uten vesentlig ulempe for selskapets virksomhet. Styret skal i så fall snarest mulig underrettes om saken.

Daglig leder skal sørge for at selskapets *regnskaper* i samsvar med lov og forskrifter og at formuesforvaltningen er ordnet på betryggende måte.

Ny § 20a skal lyde:

§ 20a. Daglig leders plikter overfor styret

Daglig leder skal minst hver måned, i møte eller skriftlig, gi styret underretning om selskapets virksomhet, stilling og resultatutvikling.

Styret kan til enhver tid kreve at daglig leder gir styret en nærmere redegjørelse om bestemte saker. Slik redegjørelse kan også kreves av det enkelte styremedlem.

§ 21 skal lyde:

§ 21. Godtgjørelse fra andre enn selskapet

Et styremedlem, daglig leder eller noen tilsatt i selskapet må ikke i anledning av sitt arbeid for selskapet ta imot godtgjørelse fra andre enn selskapet. Dette gjelder også godtgjørelse som en medkontrahent eller hans eller hennes representant har betinget seg hos selskapet.

Godtgjørelse som styremedlem eller daglig leder ikke kan motta, kan heller ikke mottas av deres nærstående.

Om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap m.v.

Godtgjørelse som er avtalt eller mottatt i strid med *forbudet* i første eller annet ledd, tilfaller selskapet. Det samme gjelder avkastning *avog* eiendeler som er kommet i stedet for godtgjørelsen.

Paragrafen her er ikke til hinder for at styremedlem som ikke deltar i den daglige ledelse, kan opptre som mellommann overfor selskapet mot vanlig mellommannsgodtgjørelse dersom

- 1. styremedlemmet ikke også representerer selskapet, og*
- 2. forretningen inngår i mellommannsvirksomhet som styremedlemmet driver som næring.*

§ 22 skal lyde:

§ 22. Inhabilitet

Styremedlem, observatør eller *daglig leder* må ikke delta i behandlingen eller avgjørelsen av noe spørsmål som har slik særlig betydning for *egen del* eller *noennærstående* at *vedkommende* må anses for å ha en framtreddende personlig eller økonomisk særinteresse i saken. Styremedlem, observatør eller *daglig leder* må heller ikke delta i *en sakom lån* eller *annen kreditt til seg selv* eller om sikkerhetsstillelse for *egen gjeld*.

§ 23 skal lyde:

§ 23. Styrets saksbehandling

Styret skal behandle saker i møte, med mindre styrets leder finner at saken kan forelegges skriftlig eller behandles på annen betryggende måte. Årsregnskap og årsberetning skal behandles i møte.

Styrets leder skal sørge for at styremedlemmene så vidt mulig kan delta i en samlet behandling av saker som behandles uten møte. Styremedlemmene og daglig leder kan kreve møtebehandling.

Styrebehandlingen ledes av styrelederen. Deltar verken styrelederen eller nestlederen, velger styret en leder for styrebehandlingen.

Daglig leder har rett og plikt til å delta i styrets behandling av saker og til å uttale seg, med mindre annet er bestemt av styret i den enkelte sak.

Ny § 23a skal lyde:

§ 23a. Krav om styrebehandling m.v.

Styrelederen skal sørge for behandling av aktuelle saker som hører inn under styret.

Styremedlemmene og daglig leder kan kreve at styret behandler bestemte saker.

Ny § 23b skal lyde:

§ 23b. Forberedelsen av saker

Daglig leder forbereder saker som skal behandles av styret i samråd med styrets leder.

En sak skal forberedes og fremlegges slik at styret har et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag.

Om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetraffikkselskap m.v.

Ny § 23c skal lyde:

23c. Varsel om styrebehandling

Styrebehandling varsles på hensiktsmessig måte og med nødvendig frist.

Ny § 23d skal lyde:

§ 23d. Styreinstruks

Styret skal fastsette en styreinstruks som gir nærmere regler om styrets arbeid og saksbehandling.

Instruksen skal blant annet inneholde regler om hvilke saker som skal styrebehandles og daglig leders arbeidsoppgaver og plikter overfor styret. Instruksjonen skal også inneholde regler for innkalling og møtebehandling.

Kongen kan gi forskrift om styreinstruks.

Ny § 23e skal lyde:

§ 23e. Styreprotokoll

Det skal føres protokoll over styrebehandlingen. Den skal minst angi tid og sted, deltakerne, behandlingsmåten og styrets beslutninger. Det skal fremgå at saksbehandlingen oppfyller kravene i § 24.

Er styrets beslutning ikke enstemmig, skal det angis hvem som har stemt for og imot. Styremedlem og daglig leder som ikke er enig i en beslutning, kan kreve sin oppfatning innført i protokollen.

Protokollen skal underskrives av alle de medlemmer som har deltatt i styrebehandlingen. Har styret minst fem medlemmer, og er beslutning truffet i møte, kan styret velge to til å underskrive. I så fall skal utskrift sendes samtlige styremedlemmer med frist for merknader, som i tilfelle kan kreves inntatt i protokollen.

§ 24 skal lyde:

§ 24. Vedtaksførhet og flertallskrav

Styret kan treffe beslutning når mer enn halvdel av medlemmene er til stede eller deltar i styrebehandlingen, om ikke strengere krav er fastsatt i vedtekten.

Styret kan likevel ikke treffe beslutning uten at alle styremedlemmene og observatørens så vidt mulig er gitt anledning til å delta i behandlingen av saken.

Har et styremedlem eller en observatør forfall og det finnes varamedlem, skal varamedlemmet innkalles.

En beslutning av styret krever at flertallet av de styremedlemmer som deltar i behandlingen av en sak, har stemt for. Ved stemmelikhet gjelder det sammøtelederen har stemt for. De som har stemt for et forslag som innebærer en endring, må likevel alltid utgjøre mer enn en tredel av samtlige styremedlemmer.

Ved valg og tilsettinger er den valgt eller tilsatt som får flest stemmer. Styret kan på forhånd bestemme at det skal holdes ny avstemning dersom ingen får flertall av de avgitte stemmer. Står stemmetallet likt ved valg av møteleder, avgjøres valget ved loddtrekning. I andre tilfeller av stemmelikhet gjelder det sammøtelederen har stemt for.

Om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap m.v.

§ 25 skal lyde:

§ 25. Selskapets representasjon utad m.v.

Styret representerer selskapet utad og tegner dets firma.

Styret kan gi styremedlem, *daglig leder eller navngitte tilsatte* rett til å tegne selskapets firma.

Vedtektene kan begrense styrets myndighet etter annet ledd og også direkte gi bestemmelser om fullmakt som der nevnt.

Rett til å tegne selskapets firma kan når som helst kalles tilbake. *Vedtektsfestet fullmakt kan tilbakekalles av styret når generalforsamlingens beslutning ikke kan avvendes uten skade for selskapet.*

Det som gjelder for *daglig leder* etter §§ 13 og 22, gjelder tilsvarende for firmategner som ikke er styremedlem eller *daglig leder*.

Daglig leder kan alltid representere selskapet utad i forhold som faller inn under *daglig leders* myndighet etter § 20.

§ 26 skal lyde:

§ 26. Overskridelse av myndighet

Har noen som representerer selskapet utad etter § 25 ved disposisjon på *selskapets vegne gått ut over* sin myndighet, er disposisjonen ikke bindende for selskapet *når* selskapet godtgjør at medkontrahenten *forsto* eller burde *ha forstått* at myndigheten ble overskredet, og *det ville* stride mot redelighet å gjøre disposisjonen gjeldende.

§ 28 annet ledd første og annet punktum og tredje ledd skal lyde:

Medlemmer av og observatører i styret og *daglig leder* kan ikke være medlem eller observatør til bedriftsforsamlingen. Om ikke Kongen gjør unntak i det enkelte tilfellet, skal minst halvdelen av bedriftsforsamlingens medlemmer være bosatt i *riket*.

Bedriftsforsamlingen velger selv en *leder blant* sine medlemmer.

Overskriften og første ledd første punktum i § 29 skal lyde:

§ 29. Bedriftsforsamlingens oppgaver

Bedriftsforsamlingen skal føre tilsyn med styrets og *daglig leders* forvaltning av selskapet.

Overskriften og første ledd i § 30 skal lyde:

§ 30. Saksbehandlingsregler m.v.

Bedriftsforsamlingens leder skal innkalle til møte så ofte som nødvendig, og dessuten når minst en seksdel av medlemmene eller styret krever det. Om ikke bedriftsforsamlingen for det enkelte tilfellet bestemmer noe annet, har styremedlem, observatør og *daglig leder* rett til å være til stede og til å uttale seg på møter i bedriftsforsamlingen. Styrets leder og *daglig leder* har plikt til å være til stede med mindre dette er åpenbart unødvendig eller det foreligger gyldig forfall. I sistnevnte tilfelle skal det utpekes en stedfortreder. Om møteledelse og *protokollasjon i bedriftsforsamlingen gjelder § 23 tredje ledd og §*

Om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap m.v.

23etilsvarende. Om vedtaksførhet og avstemninger gjelder § 24 tilsvarende. Bestemmelsene i § 22 om inhabilitet gjelder også for medlemmene av og observatørene i bedriftsforsamlingen.

§ 31 annet ledd skal lyde:

Styrelederen, daglig leder og lederen for bedriftsforsamlingen skal være til stede på generalforsamlingen. Ved gyldig forfall skal det utpekes en stedfortreder. Andre styremedlemmer og andre medlemmer av bedriftsforsamlingen kan være til stede på generalforsamlingen. Styremedlemmene, daglig leder og medlemmene av bedriftsforsamlingen har rett til å uttale seg på generalforsamlingen.

§ 32 annet ledd skal lyde:

På den ordinære generalforsamling skal følgende spørsmål behandles og avgjøres:

- 1) *godkjenning av årsregnskapet og årsberetningen, herunder utdeling av utbytte,*
- 2) *andre saker som etter lov eller vedtekter hører under generalforsamlingen.*

§ 34 annet ledd første punktum skal lyde:

Til generalforsamlingen innkalles *daglig leder*, medlem av styret og bedriftsforsamlingen samt den revisor som reviderer årsregnskapet for så vidt de saker som skal behandles er av en slik art at hans eller hennes nærvær kan anses ønskelig.

§ 35 annet punktum skal lyde:

Forslag om å endre vedtektene skal giengis i innkallingen.

§ 37 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Er *daglig leder*, et medlem av styret eller bedriftsforsamlingen uenig i den beslutningen som fattes, skal *vedkommende* kreve sin dissens innført i protokollen.

§ 39 første ledd første punktum skal lyde:

Selskapet skal *ha revisor* som velges av generalforsamlingen.

§ 40 annet ledd annet punktum skal lyde:

Den som forestår granskingen, kan av styret, *daglig leder* og enhver annen tilsatt eller tillitsvalgt i selskapet, kreve enhver opplysning om selskapets forhold som granskingen gjør nødvendig.

Kapitteloverskriften i kapittel 6 skal lyde:

Kapittel 6. *Utdeling av utbytte og annen anvendelse av selskapets midler*

Om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap m.v.

§ 41 skal lyde:

§ 41. Hva kan utdeles som utbytte

Som utbytte kan bare deles ut årsresultat etter det godkjente resultatregnskapet for siste regnskapsår og annen egenkapital etter fradrag for

- 1. udekket underskudd;*
- 2. balanseført forskning og utvikling, goodwill og netto utsatt skattefordel;*
- 3. den samlede pålydende verdi av kreditt og sikkerhetsstillelse etter § 47 som etter disse bestemmelsene skal ligge innenfor rammen av fri egenkapital;*
- 4. den del av årsoverskuddet som etter lov eller vedtekter skal avsettes til et bundet fond eller ikke kan utdeles som utbytte.*

Selskapet kan ikke utdele utbytte dersom egenkapitalen etter balansen er mindre enn ti prosent av balansesummen, uten å følge fremgangsmåten fastsatt i §§ 56 og 57.

Egenkapital som kan utdeles som utbytte etter første og annet ledd uten å følge fremgangsmåten i §§ 56 og 57, regnes som selskapets frie egenkapital.

Det kan ikke i noe tilfelle besluttes utdelt mer enn forenlig med forsiktig og god forretningsskikk, under tilbørlig hensyn til tap som måtte være inntruffet etter balansedagen, eller som må forventes å ville inntreffe.

§ 42 skal lyde:

§ 42. Konsernbidrag

Selskapet kan utdele konsernbidrag til annet konsernselskap, jf. lov 20. juli 1991 nr. 65 om særregler for beskatning av selskaper og selskapsdeltakere kapittel 1.

Bestemmelsene i kapitlet her gjelder tilsvarende for utdeling av konsernbidrag. Summen av utbytte og konsernbidrag kan i et enkelt år ikke overstige grensen etter § 41.

§ 43 skal lyde:

§ 43. Utdeling til staten

Utdeling fra selskapet kan bare skje etter reglene om utbytte, kapitalnedsettning og tilbakebetaling etter oppløsning. Som utdeling regnes enhver overføring av verdiersom direkte eller indirekte kommer staten som eier av selskapet til gode. Verdien skal beregnes etter virkelig verdi på dagen for overføringen.

§ 44 oppheves.

§ 45 første ledd skal lyde:

Beslutning om utdeling av utbytte fattes av generalforsamlingen etter at styret har lagt fram forslag om utdeling eller annen anvendelse av overskuddet.

§ 47 skal lyde:

§ 47. Lån m.m.

Selskapet kan bare gi kreditt til eller stille sikkerhet til fordel for staten som eier innenfor rammen av de midler som selskapet kan benytte til utdeling av utbytte.

Om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap m.v.

Forbudet i første ledd gjelder ikke kreditt med vanlig løpetid i forbindelse med forretningsavtaler.

De begrensninger som gjelder i selskapets adgang til å gi kreditt til eller stille sikkerhet til fordel for staten gjelder tilsvarende i forhold til et styremedlem, daglig leder eller et medlem av bedriftsforsamlingen i selskapet eller i annet selskap i samme konsern, eller noen av disses nærstående.

Første ledd er ikke til hinder for at selskapet gir kreditt til eller stiller sikkerhet til fordel for en tilsatt eller noen av den tilsattes nærstående når

- 1. den tilsatte er valgt som de tilsattes representant i styret eller bedriftsforsamlingen etter regler i loven her eller i vedtektsbestemmelsene, og*
- 2. skyldneren er tilsatt i hovedstilling i selskapet eller i et annet selskap i samme konsern, og*
- 3. kreditten ytes i samsvar med det som er vanlig ved finansiell bistand til tilsatte.*

Har selskapet gitt kreditt eller for øvrig handlet i strid med reglene over, er disposisjonen ugyldig. Midler som er overført fra selskapet, eller et beløp tilsvarende verdien av midlene, skal straks føres tilbake til selskapet.

§ 48 skal lyde:

§ 48. Kreditt til erverv av aksjer m.v.

Selskapet kan ikke stille midler til rådighet eller yte lån eller stille sikkerhet i forbindelse med erverv av aksjer eller andeler i et annet selskap i samme konsern. Likestilt med aksjer og andeler er rett til å erverve aksjer eller andeler.

Ny § 49a skal lyde:

§ 49a. Overkursfond

Selskapet skal ha et overkursfond. Til overkursfondet avsettes overkurs ved innskudd av innskuddskapital etter fradrag for kostnader ved kapitalforhøyelsen.

Overkursfondet kan bare anvendes til:

- 1. dekning av utgifter ved kapitalforhøyelse;*
- 2. dekning av underskudd som ikke kan dekkes av posten annen egenkapital etter regnskapsloven § 6-2 C II nr. 2;*
- 3. forhøyelse av innskuddskapitalen uten nyinnbetaling, hvis ikke selskapet har udekket underskudd;*
- 4. andre formål, når selskapet går frem etter reglene om nedsetting av innskuddskapital.*

§ 52 første punktum skal lyde:

Generalforsamlingen kan etter forslag fra styret beslutte å øke statens innskuddskapital ved overføring fra overkursfond og fra fri egenkapital til innskuddskapital.

§ 53 første ledd første punktum skal lyde:

Beslutning om forhøyelse av innskuddskapitalen skal meldes til Foretaksregisteret innen tre måneder etter at beslutning er truffet.

Om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap m.v.

§ 56 første ledd første punktum skal lyde:

Generalforsamlingens beslutning om å nedsette innskuddskapitalen skal meldes til Foretaksregisteret senest *to* måneder etter generalforsamlingens beslutning.

§ 57 første ledd første punktum skal lyde:

Skal nedsettingsbeløpet brukes til tilbakebetaling til staten (§ 54 første ledd nr. 2) eller avsettes til fond som skal brukes etter generalforsamlingens beslutning (§ 54 første ledd nr. 3), skal Foretaksregisteret straks etter at melding som nevnt i § 56 er registrert, kunngjøre innholdet av beslutningen og varsle selskapets kreditorer om at de må melde fra til selskapet innen *to* måneder fra siste kunngjøring dersom de vil gjøre innsigelser mot at nedsettingen settes i kraft.

§ 66 første ledd første punktum skal lyde:

I selskapet og i heleid datterselskap til selskapet har Riksrevisjonen rett til å kreve de opplysninger den finner påkrevet for sin kontroll, så vel fra selskapets *daglige ledersom* fra styret og den revisor som reviderer årsregnskapet.

§ 67 skal lyde:

§ 67. Erstatningsansvar

Selskapet kan kreve at styremedlemmer, medlemmer av bedriftsforsamlingen, daglig leder eller granskere erstatter tap som de forsettlig eller uaktsomt har voldt det under utførelsen av sin oppgave.

§ 68 skal lyde:

§ 68. Lemping av erstatningsansvar

Erstatningsansvar etter § 67 kan lempes etter lov om skadeserstatning § 5-2.

§ 69 skal lyde:

§ 69. Selskapets beslutning

*Generalforsamlingen avgjør om erstatningskrav på selskapets vegne mot dem som er nevnt i § 67, skal fremmes. Selv om generalforsamlingen tidligere har besluttet ansvarsfrihet eller ikke å reise søksmål, kan selskapet gjøre gjeldende erstatningsansvar i anledning av forhold som det på vesentlige punkter ikke var gitt uttømmende eller riktige opplysninger om overfor generalforsamlingen da beslutningen ble truffet. *Er det åpnet gjeldsforhandling eller konkurs, gjelder reglene i konkursloven.**

Første ledd gjelder tilsvarende for inngåelse av forhåndsavtale mellom selskapet og noen som er nevnt i § 67 som regulerer eller begrenser deres erstatningsansvar.

§ 70 skal lyde:

Om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap m.v.

§ 70. Overtredelse av loven med forskrifter

Medlem av styret eller bedriftsforsamlingen, daglig leder, firmategner og revisor som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelse gitt i eller i medhold av loven her, straffes med bøter eller under skjerpene forhold med fengsel i inntil ett år. Medvirkning straffes på samme måte.

Ledende tilsatt som er tildelt myndighet til å treffe beslutning på selskapets vegne innenfor avgrensede saksområder, og som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelse gitt i eller i medhold av loven her under utøvelsen av sin myndighet, straffes med bøter eller under skjerpene forhold med fengsel i inntil ett år.

Ny § 70a skal lyde:

§ 70a. Grov uforstand

Medlem av styret, daglig leder og revisor som viser grov uforstand under utførelsen av sitt verv for selskapet, straffes med bøter eller under skjerpene forhold fengsel i inntil ett år. Det samme gjelder en ledende tilsatt som er tildelt myndighet til å treffe beslutning på selskapets vegne innenfor avgrensede saksområder, og som viser grov uforstand under utøvelsen av sin myndighet. Medvirkning straffes på samme måte.

Ny § 70b skal lyde:

§ 70b. Prosessuelle bestemmelser

Overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov er forseelse. Foreldelsesfristen for adgang til å reise straffesak er fem år.

II

I lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap gjøres følgende endringer:

Ny § 3a skal lyde:

§ 3a. Krav til egenkapitalen

Selskapet skal til enhver tid ha en egenkapital som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet.

Ny § 3b skal lyde:

§ 3b. Handleplikt ved tap av egenkapital

Hvis det må antas at egenkapitalen er lavere enn forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet, skal styret straks behandle saken. Styret skal be om at det innkalles til generalforsamling innen rimelig tid, og gi generalforsamlingen en redegjørelse for selskapets økonomiske stilling og foreslå tiltak som vil gi selskapet en forsvarlig egenkapital. Det samme gjelder hvis det må antas at selskapets egenkapital er blitt mindre enn halvparten av innskuddskapitalen. Generalforsamlingen skal i så fall innkalles innen seks måneder.

Hvis styret ikke finner grunnlag for å foreslå tiltak som nevnt i første ledd, eller slike tiltak ikke lar seg gjennomføre, skal det foreslå selskapet oppløst.

Om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap m.v.

§ 6 nr. 3 skal lyde:

–3) selskapets *virksomhet*,

§ 7 skal lyde:

§ 7. *Konsern*

Morselskap utgjør sammen med et datterselskap eller datterselskaper et konsern.

Selskapet er et morselskap hvis det på grunn av avtale eller som eier av aksjer eller selskapsandeler har bestemmende innflytelse over et annet selskap. Selskapet skal alltid anses for å ha bestemmende innflytelse hvis det:

- 1. eier så mange aksjer eller andeler i et annet selskap at de representerer flertallet av stemmene i det andre selskapet, eller*
- 2. har rett til å velge eller avsette et flertall av medlemmene i det andre selskapets styre.*

Et selskap som står i et forhold som nevnt i annet ledd til selskapet anses som datterselskap.

Ved beregningen av stemmerettigheter og rettigheter til å velge eller avsette styremedlemmer skal rettigheter som selskapet og selskapets datterselskaper innehar, regnes med. Det samme gjelder rettigheter som innehas av noen som handler i eget navn, men for selskapets eller et datterselskaps regning.

§ 11 første ledd første punktum skal lyde:

Et styremedlem har rett til å tre tilbake før tjenestetiden er ute dersom særlig grunn foreligger.

§ 12 skal lyde:

§ 12. *Daglig leder*

Selskapet skal ha en *daglig leder* som tilsettes av styret.

§ 13 første punktum skal lyde:

Daglig leder og minst halvdel av styrets medlemmer skal være bosatt her i riket.

§ 15 skal lyde:

§ 15. *Mangler ved valg av styremedlem eller tilsetting av daglig leder*

Etter at valg av styremedlem eller tilsetting av *daglig leder* er registrert i Foretaksregisteret, kan mangler ved valget eller tilsettingen ikke påberopes overfor en tredjeperson, med mindre selskapet godtgjør at tredjepersonen kjente til mangelen.

§ 16 annet ledd skal lyde:

Godtgjørelse til *daglig leder* fastsettes av styret.

§ 17 skal lyde:

Om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap m.v.

§ 17. Forvaltningen av selskapet

Forvaltningen av selskapet hører under styret. *Styret skal sørge for forsvarlig organisering av virksomheten.*

Styret skal fastsette planer og budsjetter for selskapets virksomhet. Styret kan også fastsette retningslinjer for virksomheten.

Styret skal holde seg orientert om selskapets økonomiske stilling, og plikter å påse at dets virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.

Styret iverksetter de undersøkelser det finner nødvendig for å kunne utføre sine oppgaver. Styret skal iverksette slike undersøkelser dersom dette kreves av ett eller flere av styremedlemmene.

Hvis det er avtalt at selskapet ikke skal ha bedriftsforsamling, har styret den myndighet som følger av § 29 tredje ledd første punktum. Styrets vedtak i slike saker kan overprøves av Kongen om vesentlige samfunnsmessige hensyn tilsier det.

Ny § 17a skal lyde:

§ 17a. Styrets tilsynsansvar

Styret skal føre tilsyn med den daglige ledelse og selskapets virksomhet for øvrig.

Styret kan fastsette instruks for den daglige ledelse.

§ 18 skal lyde:

§ 18. Avtaler mellom selskapet og staten

Styret skal sørge for at avtaler med staten nedtegnes skriftlig.

§ 20 skal lyde:

§ 20. Daglig ledelse

Daglig leder står for den daglige ledelsen av selskapets virksomhet, og skal følge de retningslinjer og pålegg styret har gitt.

Den daglige ledelse omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller stor betydning. Slike saker kan *daglig leder* bare avgjøre om styret i det enkelte tilfelle har gitt ham myndighet til det, eller styrets beslutning ikke kan avventes uten vesentlig ulempe for selskapets virksomhet. Styret skal i så fall snarest mulig underrettes om saken.

Daglig leder skal sørge for at selskapets *regnskaper* i samsvar med lov og forskrifter og at formuesforvaltningen er ordnet på betryggende måte.

Ny § 20a skal lyde:

§ 20a. Daglig leders plikter overfor styret

Daglig leder skal minst hver måned, i møte eller skriftlig, gi styret underretning om selskapets virksomhet, stilling og resultatutvikling.

Styret kan til enhver tid kreve at daglig leder gir styret en nærmere redegjørelse om bestemte saker. Slik redegjørelse kan også kreves av det enkelte styremedlem.

Om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap m.v.

§ 21 skal lyde:

§ 21. Godtgjørelse fra andre enn selskapet

Et styremedlem, daglig leder eller noen tilsatt i selskapet må ikke i anledning av sitt arbeid for selskapet ta imot godtgjørelse fra andre enn selskapet. Dette gjelder også godtgjørelse som en medkontrahent eller hans eller hennes representant har betinget seg hos selskapet.

Godtgjørelse som styremedlem eller daglig leder ikke kan motta, kan heller ikke mottas av deres nærstående.

Godtgjørelse som er avtalt eller mottatt i strid med forbudet i første eller annet ledd, tilfaller selskapet. Det samme gjelder avkastning av og eiendeler som er kommet i stedet for godtgjørelsen.

Paragrafen her er ikke til hinder for at styremedlem som ikke deltar i den daglige ledelse, kan opptre som mellommann overfor selskapet mot vanlig mellommannsgodtgjørelse dersom

- 1. styremedlemmet ikke også representerer selskapet, og*
- 2. forretningen inngår i mellommannsvirksomhet som styremedlemmet driver som næring.*

§ 22 skal lyde:

§ 22. Inhabilitet

Styremedlem, observatør eller daglig leder må ikke delta i behandlingen eller avgjørelsen av noe spørsmål som har slik særlig betydning for egen del eller noen nærstående at vedkommende må anses for å ha en framtreddende personlig eller økonomisk særinteresse i saken. Styremedlem, observatør eller daglig leder må heller ikke delta i en sak om lån eller annen kreditt til seg selv eller om sikkerhetsstillelse for egen gjeld.

§ 23 skal lyde:

§ 23. Styrets saksbehandling

Styret skal behandle saker i møte, med mindre styrets leder finner at saken kan forelegges skriftlig eller behandles på annen betryggende måte. Årsregnskap og årsberetning skal behandles i møte.

Styrets leder skal sørge for at styremedlemmene så vidt mulig kan delta i en samlet behandling av saker som behandles uten møte. Styremedlemmene og daglig leder kan kreve møtebehandling.

Styrebehandlingen ledes av styrelederen. Deltar verken styrelederen eller nestlederen, velger styret en leder for styrebehandlingen.

Daglig leder har rett og plikt til å delta i styrets behandling av saker og til å uttale seg, med mindre annet er bestemt av styret i den enkelte sak.

Ny § 23a skal lyde:

§ 23a. Krav om styrebehandling m.v.

Styrelederen skal sørge for behandling av aktuelle saker som hører inn under styret.

Styremedlemmene og daglig leder kan kreve at styret behandler bestemte saker.

Om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap m.v.

Ny § 23b skal lyde:

§ 23b. Forberedelsen av saker

Daglig leder forbereder saker som skal behandles av styret i samråd med styrets leder.

En sak skal forberedes og fremlegges slik at styret har et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag.

Ny § 23c skal lyde:

23c. Varsel om styrebehandling

Styrebehandling varsles på hensiktsmessig måte og med nødvendig frist.

Ny § 23d skal lyde:

§ 23d. Styreinstruks

Styret skal fastsette en styreinstruks som gir nærmere regler om styrets arbeid og saksbehandling.

Instruksen skal blant annet inneholde regler om hvilke saker som skal styrebehandles og daglig leders arbeidsoppgaver og plikter overfor styret. Instruksen skal også inneholde regler for innkalling og møtebehandling.

Kongen kan gi forskrift om styreinstruks.

Ny § 23e skal lyde:

§ 23e. Styreprotokoll

Det skal føres protokoll over styrebehandlingen. Den skal minst angi tid og sted, deltakerne, behandlingsmåten og styrets beslutninger. Det skal fremgå at saksbehandlingen oppfyller kravene i § 24.

Er styrets beslutning ikke enstemmig, skal det angis hvem som har stemt for og imot. Styremedlem og daglig leder som ikke er enig i en beslutning, kan kreve sin oppfatning innført i protokollen.

Protokollen skal underskrives av alle de medlemmer som har deltatt i styrebehandlingen. Har styret minst fem medlemmer, og er beslutning truffet i møte, kan styret velge to til å underskrive. I så fall skal utskrift sendes samtlige styremedlemmer med frist for merknader, som i tilfelle kan kreves inntatt i protokollen.

§ 24 ska lyde:

§ 24. Vedtaksførhet og flertallskrav

Styret kan treffe beslutning når mer enn halvdel av medlemmene er til stede eller deltar i styrebehandlingen, om ikke strengere krav er fastsatt i vedtektenes.

Styret kan likevel ikke treffe beslutning uten at alle styremedlemmene og observatørså vidt mulig er gitt anledning til å delta i behandlingen av saken.

Har et styremedlem eller en observatør forfall og det finnes varamedlem, skal varamedlemmet innkalles.

En beslutning av styret krever at flertallet av de styremedlemmer som deltar i behandlingen av en sak, har stemt for. Ved stemmelikhet gjelder det sammøte-

Om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap m.v.

lederen har stemt for. De som *har stemt for et forslag som innebærer en endring*, må likevel alltid utgjøre mer enn en tredel av samtlige styremedlemmer.

Ved valg og *tilsetninger* er den valgt eller tilsatt som får flest stemmer. Styret kan på forhånd bestemme at det skal *holdes ny* avstemning dersom ingen får flertall *av* de avgitte stemmer. Står stemmetallet likt ved valg av møteleder, avgjøres valget ved loddtrekning. I andre tilfeller *av stemmelikhet* gjelder det *sommøtelederen* har stemt for.

§ 25 skal lyde:

§ 25. Selskapets representasjon utad m.v.

Styret representerer selskapet utad og tegner dets firma.

Styret kan gi styremedlem, *daglig leder eller navngitte tilsatte* rett til å tegne selskapets firma.

Vedtektene kan begrense styrets myndighet etter annet ledd og også direkte gi bestemmelser om fullmakt som der nevnt.

Rett til å tegne selskapets firma kan når som helst kalles tilbake. *Vedtektsfestet fullmakt kan tilbakekalles av styret når generalforsamlingens beslutning ikke kan avvertes uten skade for selskapet.*

Det som gjelder for *daglig leder* etter §§ 13 og 22, gjelder tilsvarende for firmategner som ikke er styremedlem eller *daglig leder*.

Daglig leder kan alltid representere selskapet utad i forhold som faller inn under *daglig leders* myndighet etter § 20.

§ 26 skal lyde:

§ 26. Overskridelse av myndighet

Har noen *som representerer* selskapet utad *etter § 25* ved disposisjon på *selskapets vegne gått ut over* sin myndighet, er disposisjonen ikke bindende for selskapet *når* selskapet godtgjør at medkontrahenten *forsto* eller burde *ha forstått* at myndigheten ble overskredet, og *det ville* stride mot redelighet å gjøre disposisjonen gjeldende.

§ 28 annet ledd første og annet punktum og tredje ledd skal lyde:

Medlemmer av og observatører i styret og *daglig leder* kan ikke være medlem eller observatør til bedriftsforsamlingen. Om ikke Kongen gjør unntak i det enkelte tilfellet, skal minst halvdelen av bedriftsforsamlingens medlemmer være bosatt i *riket*.

Bedriftsforsamlingen velger selv en *leder blant* sine medlemmer.

Overskriften og første ledd første punktum i § 29 skal lyde:

§ 29. Bedriftsforsamlingens oppgaver

Bedriftsforsamlingen skal føre tilsyn med styrets og *daglig leders* forvaltning av selskapet.

Overskriften og første ledd i § 30 skal lyde:

§ 30. Saksbehandlingsregler m.v.

Om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap m.v.

Bedriftsforsamlingens leder skal innkalle til møte så ofte som nødvendig, og dessuten når minst en seksdel av medlemmene eller styret krever det. Om ikke bedriftsforsamlingen for det enkelte tilfellet bestemmer noe annet, har styremedlem, observatør og *daglig leder* rett til å være til stede og til å uttale seg på møter i bedriftsforsamlingen. Styrets leder og *daglig leder* har plikt til å være til stede med mindre dette er åpenbart unødvendig eller det foreligger gyldig forfall. I sistnevnte tilfelle skal det utpekes en stedfortreder. Om møteledelse og *protokollasjon i bedriftsforsamlingen gjelder § 23 tredje ledd og § 23*tilsvarende. Om vedtaksførhet og avstemninger gjelder § 24 tilsvarende. Bestemmelsene i § 22 om inhabilitet gjelder også for medlemmene av og observatørene i bedriftsforsamlingen.

§ 31 annet ledd skal lyde:

Styrelederen, daglig leder og lederen for bedriftsforsamlingen skal være til stede på generalforsamlingen. Ved gyldig forfall skal det utpekes en stedfortreder. Andre styremedlemmer og andre medlemmer av bedriftsforsamlingen kan være til stede på generalforsamlingen. Styremedlemmene, daglig leder og medlemmene av bedriftsforsamlingen har rett til å uttale seg på generalforsamlingen.

§ 32 annet ledd skal lyde:

På den ordinære generalforsamling skal følgende spørsmål behandles og avgjøres:

- 1) *godkjenning av årsregnskapet og årsberetningen, herunder utdeling av utbytte,*
- 2) *andre saker som etter lov eller vedtekter hører under generalforsamlingen.*

§ 34 annet ledd første punktum skal lyde:

Til generalforsamlingen innkalles *daglig leder*, medlem av styret og bedriftsforsamlingen samt den revisor som reviderer årsregnskapet for så vidt de saker som skal behandles er av en slik art at hans eller hennes nærvær kan anses ønskelig.

§ 35 annet punktum skal lyde:

Forslag om å endre vedtektene skal gjengis i innkallingen.

§ 37 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Er *daglig leder*, et medlem av styret eller bedriftsforsamlingen uenig i den beslutningen som fattes, skal *vedkommende* kreve sin dissens innført i protokollen.

§ 39 første ledd første punktum skal lyde:

Selskapet skal *ha revisor* som velges av generalforsamlingen.

§ 40 annet ledd annet punktum skal lyde:

Om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap m.v.

Den som forestår granskingen, kan av styret, *daglig leder* og enhver annen tilsatt eller tillitsvalgt i selskapet, kreve enhver opplysning om selskapets forhold som granskingen gjør nødvendig.

Kapitteloverskriften i kapittel 6 skal lyde:

Kapittel 6. *Utdeling* av utbytte og annen anvendelse av selskapets midler

§ 41 skal lyde:

§ 41. Hva kan utdeles som utbytte

Som utbytte kan bare deles ut årsresultat etter det godkjente resultatregnskapet for siste regnskapsår og annen egenkapital etter fradrag for

- 1. udekket underskudd;*
- 2. balanseført forskning og utvikling, goodwill og netto utsatt skattefordel;*
- 3. den samlede pålydende verdi av kreditt og sikkerhetsstillelse etter § 47 som etter disse bestemmelsene skal ligge innenfor rammen av fri egenkapital;*
- 4. den del av årsoverskuddet som etter lov eller vedtekter skal avsettes til et bundet fond eller ikke kan utdeles som utbytte.*

Selskapet kan ikke utdele utbytte dersom egenkapitalen etter balansen er mindre enn ti prosent av balansesummen, uten å følge fremgangsmåten fastsatt i §§ 56 og 57.

Egenkapital som kan utdeles som utbytte etter første og annet ledd uten å følge fremgangsmåten i §§ 56 og 57, regnes som selskapets frie egenkapital.

Det kan ikke i noe tilfelle besluttes utdelt mer enn forenlig med forsiktig og god forretningsskikk, under tilbørlig hensyn til tap som måtte være inntruffet etter balansedagen, eller som må forventes å ville inntreffe.

§ 42 skal lyde:

§ 42. Konsernbidrag

Selskapet kan utdele konsernbidrag til annet konsernselskap, jf. lov 20. juli 1991 nr. 65 om særregler for beskatning av selskaper og selskapsdeltakere kapittel 1.

Bestemmelsene i kapitlet her gjelder tilsvarende for utdeling av konsernbidrag. Summen av utbytte og konsernbidrag kan i et enkelt år ikke overstige grensen etter § 41.

§ 43 skal lyde:

§ 43. Utdeling til staten

Utdeling fra selskapet kan bare skje etter reglene om utbytte, kapitalnedsettning og tilbakebetaling etter oppløsning. Som utdeling regnes enhver overføring av verdiersom direkte eller indirekte kommer staten som eier av selskapet til gode. Verdien skal beregnes etter virkelig verdi på dagen for overføringen.

§ 44 oppheves.

§ 45 første ledd skal lyde:

Om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap m.v.

Beslutning om utdeling av utbytte fattes av generalforsamlingen etter at styret har lagt fram forslag om utdeling eller annen *anvendelse* av overskuddet.

§ 47 skal lyde:

§ 47. Lån m.m.

Selskapet kan bare gi kreditt til eller stille sikkerhet til fordel for staten som eier innenfor rammen av de midler som selskapet kan benytte til utdeling av utbytte.

Forbudet i første ledd gjelder ikke kreditt med vanlig løpetid i forbindelse med forretningsavtaler.

De begrensninger som gjelder i selskapets adgang til å gi kreditt til eller stille sikkerhet til fordel for staten gjelder tilsvarende i forhold til et styremedlem, daglig leder eller et medlem av bedriftsforsamlingen i selskapet eller i annet selskap i samme konsern, eller noen av disses nærstående.

Første ledd er ikke til hinder for at selskapet gir kreditt til eller stiller sikkerhet til fordel for en tilsatt eller noen av den tilsattes nærstående når

- 1. den tilsatte er valgt som de tilsattes representant i styret eller bedriftsforsamlingen etter regler i loven her eller i vedtektsbestemmelsene, og*
- 2. skyldneren er tilsatt i hovedstilling i selskapet eller i et annet selskap i samme konsern, og*
- 3. kreditten ytes i samsvar med det som er vanlig ved finansiell bistand til tilsatte.*

Har selskapet gitt kreditt eller for øvrig handlet i strid med reglene over, er disposisjonen ugyldig. Midler som er overført fra selskapet, eller et beløp tilsvarende verdien av midlene, skal straks føres tilbake til selskapet.

§ 48 skal lyde:

§ 48. Kreditt til erverv av aksjer m.v.

Selskapet kan ikke stille midler til rådighet eller yte lån eller stille sikkerhet i forbindelse med erverv av aksjer eller andeler i et annet selskap i samme konsern. Likestilt med aksjer og andeler er rett til å erverve aksjer eller andeler.

Ny § 49a skal lyde:

§ 49a. Overkursfond

Selskapet skal ha et overkursfond. Til overkursfondet avsettes overkurs ved innskudd av innskuddskapital etter fradrag for kostnader ved kapitalforhøyelsen.

Overkursfondet kan bare anvendes til:

- 1. dekning av utgifter ved kapitalforhøyelse;*
- 2. dekning av underskudd som ikke kan dekkes av posten annen egenkapital etter regnskapsloven § 6-2 C II nr. 2;*
- 3. forhøyelse av innskuddskapitalen uten nyinnbetaling, hvis ikke selskapet har udekket underskudd;*
- 4. andre formål, når selskapet går frem etter reglene om nedsetting av innskuddskapital.*

§ 52 første punktum skal lyde:

Om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetraffikkselskap m.v.

Generalforsamlingen kan etter forslag fra styret beslutte å øke statens innskuddskapital ved overføring *fra overkursfond og fra fri egenkapital til innskuddskapital*.

§ 53 første ledd første punktum skal lyde:

Beslutning om forhøyelse av innskuddskapitalen skal meldes til Foretaksregisteret innen *tre* måneder etter at beslutning er truffet.

§ 56 første ledd første punktum skal lyde:

Generalforsamlingens beslutning om å nedsette innskuddskapitalen skal meldes til Foretaksregisteret senest *to* måneder etter generalforsamlingens beslutning.

§ 57 første ledd første punktum skal lyde:

Skal nedsettingsbeløpet brukes til tilbakebetaling til staten (§ 54 første ledd nr. 2) eller avsettes til fond som skal brukes etter generalforsamlingens beslutning (§ 54 første ledd nr. 3), skal Foretaksregisteret straks etter at melding som nevnt i § 56 er registrert, kunngjøre innholdet av beslutningen og varsle selskapets kreditorer om at de må melde fra til selskapet innen *to* måneder fra siste kunngjøring dersom de vil gjøre innsigelser mot at nedsettingen settes i kraft.

§ 66 første ledd første punktum skal lyde:

I selskapet og i heleid datterselskap til selskapet har Riksrevisjonen rett til å kreve de opplysninger den finner påkrevet for sin kontroll, så vel fra selskapets *daglige ledersom* fra styret og den revisor som reviderer årsregnskapet.

§ 67 skal lyde:

§ 67. Erstatningsansvar

Selskapet kan kreve at styremedlemmer, medlemmer av bedriftsforsamlingen, daglig leder eller granskere erstatter tap som de forsettlig eller uaktsomt har voldt det under utførelsen av sin oppgave.

§ 68 skal lyde:

§ 68. Lemping av erstatningsansvar

Erstatningsansvar etter § 67 kan lempes *etter lov om skadeserstatning § 5-2*.

§ 69 skal lyde:

§ 69. Selskapets beslutning

Generalforsamlingen avgjør om erstatningskrav på selskapets vegne mot dem som er nevnt i § 67, skal fremmes. Selv om generalforsamlingen tidligere har besluttet ansvarsfrihet eller ikke å reise søksmål, kan selskapet gjøre gjeldende erstatningsansvar i anledning av forhold som det på vesentlige punkter

Om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap m.v.

ikke var gitt uttømmende eller riktige opplysninger om overfor generalforsamlingen da beslutningen ble truffet. *Er det åpnet gjeldsforhandling eller konkurs, gjelder reglene i konkursloven.*

Første ledd gjelder tilsvarende for inngåelse av forhåndsavtale mellom selskapet og noen som er nevnt i § 67 som regulerer eller begrenser deres erstatningsansvar.

§ 70 skal lyde:

§ 70. Overtredelse av loven med forskrifter

Medlem av styret eller bedriftsforsamlingen, daglig leder, firmategner og revisor som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelse gitt i eller i medhold av loven her, straffes med bøter eller under skjerpene forhold med fengsel i inntil ett år. Medvirkning straffes på samme måte.

Ledende tilsatt som er tildelt myndighet til å treffe beslutning på selskapets vegne innenfor avgrensede saksområder, og som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelse gitt i eller i medhold av loven her under utøvelsen av sin myndighet, straffes med bøter eller under skjerpene forhold med fengsel i inntil ett år.

Ny § 70a skal lyde:

§ 70a. Grov uforstand

Medlem av styret, daglig leder og revisor som viser grov uforstand under utførelsen av sitt verv for selskapet, straffes med bøter eller under skjerpene forhold fengsel i inntil ett år. Det samme gjelder en ledende tilsatt som er tildelt myndighet til å treffe beslutning på selskapets vegne innenfor avgrensede saksområder, og som viser grov uforstand under utøvelsen av sin myndighet. Medvirkning straffes på samme måte.

Ny § 70b skal lyde:

§ 70b. Prosessuelle bestemmelser

Overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov er forseelse. Foreldelsesfristen for adgang til å reise straffesak er fem år.

III

I lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) gjøres følgende endring:

§ 1-2 første ledd nr. 12 og nytt nr. 13 skal lyde:

- 12. utenlandsk foretak som utøver eller deltar i virksomhet her i riket eller på norsk kontinentalsokkel, og som er skattepliktig til Norge etter norsk intern lovgivning,
- 13. andre som etter særskilt bestemmelse i eller i medhold av lov har regnskapsplikt etter regnskapsloven.

Om lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap m.v.

IV

Ikraftsettings- og overgangsbestemmelser

1. Loven gjelder fra 1. juli 2000.
2. I inngående balanse 1. januar 2000, skal det overføres til overkursfondet et beløp lik summen av overkursavsetninger, jf. § 41 annet ledd bokstav c. Gjenværende reservefond anses som annen egenkapital.

